

1956-OS RÖPLAPOK ANNOTÁLT BIBLIOGRÁFIÁJA¹

A Hadtörténelmi Közlemények hasábjain a jubileumi 40. évben jelent meg első ízben az 1956-os forradalom röplapjainak bibliográfiája,² a folytatás már 4 évet váratott magára,³ míg a harmadik, mindössze 10 tételt tartalmazó, de szintén hézagpótló leírás 2001-ben.⁴

Ismét jubilálunk. Megértük immár az ötvenedik évfordulót. Itt az ideje, hogy közreadjam folytatólagos tételszámozással a többi feldolgozott rölapot is, köztük néhány olyat, amely eddigelé félve/féltve őrzötte, magángyűjteményekben lappangott.

Az ünnepi szám mindenképpen történeti, politikai, katonai, hadtörténeti, katonapolitikai tanulmányokkal telik meg. Mégis, annyit megérdemel e kis vegyes gyűjtemény, hogy rövid magyarázatot fűzzek ahhoz, miért ennyire vegyes, utalva a *Militaria Hungarica* bibliográfia első közlésének előszavában megjelentekre is, miszerint „a katonai és polgári, politikai és társadalmi tartalmú példányok együttese jellemzi a kort”.⁵

A folyóirat hadtörténeti, a rölapok között mégis több a „civil”. Véleményem szerint azonban minden rendkívüli időszak – márpedig abban párt- és egyéb állásra való tekintet nélkül mindenki egyetért, hogy 1956 néhány napja rendkívüli volt – valamennyi nyomdatermék, vagy bármilyen sokszorosítással előállított plakátja, rölapja az eseményeket alakító, formáló, befolyásoló, tanúsító dokumentuma a kor történetéhez tartozik, amint többek között akár a bibliográfia 49. tétele is, az OKISZ irata a bérek kifizetéséről.

Sok rölap maradt ránk, még több elveszett. Ki őrizte/örizhette meg az apró cetliket, amelyeket kézzel-géppel írtak, vagy szakmányban nyomtattak a házi „gyereknymoda” gumibetűivel, s ragasztottak a házak falára, hidak pilléreire? A Lánchíd oroszlánjai fehérlettek a „Szabad hazát, szabad földet, szabad május nem lesz többet!” és „Azt kérdezik, Pesten, Budán, hová lett a magyar urán?” szövegű „nyalókáktól.”⁶ Mire lekapartuk őket, szétszakadtak. Mutatóban akad egy, a Hadtörténelmi Levéltárban fennmaradt, valamelyik nyomdában sebtében előállított cetli: „Talpra magyar, hí a haza, minden ruszki menjen haza” (a leírásban a 15. sz.).

A közlés során nem tettem különbséget tartalmi szempontok alapján, sem aszerint, hogy „melyik oldali,” „valós”, avagy „hamis” rölap volt-e a kiadott példány, hogy melyik küzdő felet szolgálta, kinek szólt, hogy „forradalmi”, vagy „ellenforradalmi” jellegű-e.

¹ A bibliográfia elkészítéséhez nyújtott támogatásért köszönet illeti a Pro Renovanda Cultura Hungariae Alapítvány Dunatáji népek kutatása szakalapítványát.

² HK 1996/3. sz. 80-113.o. 1-46. tétel

³ HK 2000/1. sz. 185-220. o. 47-97. tétel, valamint Függelék 1 tétel., illetve HK 2000/4. 1004-1038. o.

⁴ HK 2001/1. 216-222. o. Itt kell elnézést kérnünk egy sajtóhibáért: a HK 2001/1. szám 217. oldalán a 2. tétel hivatkozása rossz, az 1956/1. helyesen 1996/1.

⁵ HK 1999/3. 666. o.

⁶ „Agitációs eszköz, olyan, enyves hátú, falra ragasztható papírszelet, amelyre politikai jelszavakat írnak.” A magyar antifasiszta ellenállás és partizánmozgalom. Kislexikon. Kiad.: a Hadtörténelmi Intézet és Múzeum. [Budapest.] 1987. i. h.: 236. o.

Ifjómunkások!

**Egyetemistáink megalakították
uj ifjúsági szervezetüket a MEFESZ-t
Alakítsátok meg TI IS gyári
ifjúsági szervezeteiteket.**

**Egységes ifjómunkás szervezettel az uj demok-
ratikus és semleges Magyarországért!**

A IX. ker. Forradalmi Ifjuság Bizottsága

Az 1956-os események elindításában fontos szerepe volt a felsőoktatási intézményeknek és azok szervezetének, amely a rölapokon, újságcikkekben MEFESZ betűszóval jelenik meg. Feloldása többféle: Magyar Egyetemisták és Főiskolások Szövetsége, Magyar Egyetemisták és Főiskolások Egységes Szervezete, Magyar Egyetemek és Főiskolák Szervezete stb.⁷

Így korrigálnom kell a magam feloldási változatát, amely az első közlés 22. tételeként jelent meg,⁸ mint Magyar Egyetemek és Főiskolák Egyesült Szervezete. A MEFESZ feloldása a Magyar nagylexikon szerint: Magyar Egyetemi és Főiskolai Egyesületek Szövetsége. A jelen közlésben már a feltehetően megbízható forrás alapján közölt lexikoncímszót szerepeltetem.⁹

Mikor indult a felsőoktatási intézmények fiataljainak forrongása? Mikor Budapesten és mikor vidéken? Érdemes felidézni az egyik korai dokumentumot, az Egri Állami Pedagógiai Főiskola hallgatóinak 12 pontját október 21-ről:

⁷ *Szakolczai Attila*: Az 1956-os forradalom és szabadságharc. [Budapest,] [2001.] (Az 1956-os Magyar Forradalom Történetének Dokumentációs és Kutatóintézete-Közalapítvány) 434. [4.] o., ill. Hiv. rész 23. o. *Uő* hiv. Kiss Tamás [visszaemlékezése] Szeged, október 16. 245. o., valamint uo. Kislexikon, 404.o. továbbá innét visszahivatkozás a 124. o-ra: A szegedi MEFESZ felhívása 1956. október 16. Magyar Egyetemisták és Főiskolások Egységes Szervezete. (A továbbiakban: *Szakolczai*.)

⁸ HK 1996/3.

⁹ Magyar nagylexikon. Szerk. és kiad a Magyar Tudományos Akadémia Budapest, 1993-. Hiv. hely: 12. k., LEN-MEP. Budapest, 2001. 410. o. Itt olvasható az 1950-ben feloszlott és 1956. október 16-án Szegeden újjáalakult egyesület története, ez magyarázatot ad a névváltozatokra is.

„1.) Politikailag és erkölcsileg egyenrangúak vagyunk tanárainkkal és vezetőinkkel, tehát követeljük, hogy ebben a szellemben tárgyaljanak velünk.

2–11.) [pont]

12.) Tizenegy pontunkra általános, elvi válaszokat nem fogadunk [el]! Azonnali gyakorlati intézkedést követelünk!

Határidő két hét ...

A fenti 12 pontot a főiskola hallgatósága az 1956. október 21-én tartott ifjusági nagygyűlésen, melyet az aznap alakult Kossuth-Kör hívott össze, egyhangúan elfogadta.”¹⁰

1990. október 23-i ünnepi beszédében az akkori köztársasági elnök azt mondta, hogy annyi 1956 volt, ahányan részt vettek benne. Ki kell egészítenem ezt. Tapasztalatom szerint annyi '56 volt, ahányan írnak róla.

A forradalom bizonyítottan eredeti dokumentumaival kapcsolatosan – ugyanarról az eseményről – nem csak más-más értékeléssel lehet találkozni, de több kiadásban, egy és ugyanazon képpel, más-más aláírással is. A Szakolczai-kötet hátsó borítóján és szennylapján nagyméretű fotó látható, egy férfi az Igazság című lapot árulja. Változatok a képaláírásokra:

1. Fő követelés: A szovjet csapatok távozzanak!¹¹

2. Hírek cseréje az utcán.¹²

Mindezek mutatják, hogy ismereteink hézagosak, tudásunk szubjektív, s a legnagyobb jóindulat mellett is hibázunk, vagy – jobb esetben – találgatunk. Az idő azonban segíthet, hogy javítsuk tévedésünket, pontatlanságunkat.

Nem véletlenül írtam a bizonyítottan eredeti kitévelt. A Szolnok megyei Verseyhy Ferenc Könyvtár 1989-ben kiadott egy 56-os gyűjteményt.¹³ „Néhány hónappal ezelőtt is még a közelmúlt történetére vonatkozó források egy részét – közte az 1956-os népfelkelés dokumentumait – a közgyűjtemények zárt anyagként kezelték, az érdeklődők legfeljebb kutatói engedély birtokában juthattak hozzá. Napjainkban, a véleménynyilvánítás és a sajtószabadság különféle korlátainak megszüntetése idején, az elsők között nemzeti könyvtárunk szakított a korábbi gyakorlattal, s zárt részlegét Kortörténeti Tár néven teljes egészében megnyitotta a nyilvánosság előtt.

A Szolnok megyei Verseyhy Könyvtárnak ilyen kiterjedt zárolt gyűjteménye természetesen nem volt. Az 1956-os helyi lapok és kisnyomtatványok (röplapok, plakátok, különféle felhívások) azonban csaknem hiánytalanul megvannak állományunkban. A megye és a megyeszékhely történetével foglalkozók számára nélkülözhetetlen dokumentumok nyilván sokkal szélesebb kör érdeklődésére is számot tartanak. Kiadványunkkal ezeket az igényeket kívánjuk kielégíteni” – hangzik az 1989-es ajánlás a borító hátlapján. A széles körű érdeklődést az 50. évfordulóra sikerült felkelteni. A hasonló kiadá-

¹⁰ HL 1956. VII/1. Leírása HK 2001/1. III/1.

¹¹ Horváth Miklós: 1956. hadi krónikája. Budapest, 2003. 482 o., ill.

¹² Szakolczai 59. o.

¹³ 1956. Szolnok megyében (Összeáll. Rékasy Ildikó) (Kiad.: a Verseyhy Ferenc Megyei Könyvtár) 25 db újság, és 76 db röplap-hasonmás. Klf. méret

sok nagy része eredetiként bukkan fel hozzá nem értő gyűjtők, jó szándékú, naív vásárlók körében, s folyik országszerte – az internet segítségével is – az adás-vétel.

A Hadtörténelmi Közlemények 113. évfolyamának (2000. március) 1. számában jelent meg az 1956-os röplapbibliográfia 2. része, amelyben a Hadtörténelmi Múzeum Kisnyomtatvány-gyűjteményi darabjait írtam le. 76. tétele 3 verset tartalmazó gépírási irat (Kőbálvánnyá válva, Méltó a gyűlöletre, Szóba ne állj vele), a versek alatt a datálás: 1956. XI. 6. és XI. 8–9., illetve XI. 9. Megjegyzésben akkor azt közöltem, hogy a szerző/szerzők mindaddig ismeretlenek tekinthető/tekinthetők, amíg személyükről hiteles forrás nem áll rendelkezésünkre.¹⁴ A hiteles forrás már 1988-ban megjelent, csak elkerülte figyelmemet, s ezért elnézést kérek az olvasóktól. A megoldás *Eörsi István* Emlékezés a régi szép időkre című könyvében¹⁵ található, a költő ellen lefolytatott, 1957-es per anyagában. „A bírónő a maga száraz hangján felovasta »Kőbálvánnyá válva« kezdetű versemet.”¹⁶ A „Szóba ne állj vele” verset címvariánssal, „Szóba se állj vele” formában említi.¹⁷

A közölt röplapok besorolásának alapja az időrend. Dátum nélküliek esetében nehéz a keletkezés, megírás, kinyomtatás idejét meghatározni. Nem elegáns, ha, korábbi publikációból idézem, hogy „a feldolgozás során e kisnyomtatványok datálásában más alig segített, mint az emlékezet,”¹⁸ illetve „Az időpont nélkülieknél a meghatározás alapja elsősorban a tartalom, másodsorban a résztvevők – többek között e bibliográfia összeállítójának – emlékezete.”¹⁹ Az első három közlést is figyelembe véve nem tökéletes a kronológia, a készülő mutató áthidalja majd ezt a nehézséget, és segíteni fog a folyamatosan megjelenő tanulmányok és visszaemlékezések, naplók mindmegannyi adata. Amint a korábbi röplapok némelyikét, megjelenési idejét, szerzőjét javítanom, vagy kiegészítenem kellett, az itt közöltek esetében is bizonyára lesz utólagos korrekció.

*

A leírás formája, az adatok sorrendje az előző közlésekével megegyező:

1. A megjelenés éve, hónapja, napja.
2. A kibocsátó személy, vagy testület neve.
3. A röplap címe, kezdő mondatai vagy pontjai, befejező mondata vagy pontja – értelemszerű rövidítéssel –, aláírója.
4. A kibocsátás helye, a kiadó, nyomda, a sokszorosítás módja, a terjedelem. A rovatban szereplő S.l., s.n. rövidítés (*sine loco, sine nomine*), azt jelenti, hogy semmilyen módon nem deríthető ki a kiadás helye és a nyomda neve.

¹⁴ HK 2000/1. II/76. tétel.

¹⁵ *Eörsi István*: Emlékezés a régi szép időkre. Budapest, 1988. 228 o. (A továbbiakban: *Eörsi*.)

¹⁶ *Eörsi* 77. o.

¹⁷ *Eörsi* 81. o.

¹⁸ HK 1996/3. 80. o.

¹⁹ HK 2000/1. 216. o.

5. A tulajdonos, leltári szám, raktári szám (ha van). A Hadtörténeti Intézet és Múzeum már korábban feldolgozott, de most közölt példányainál ettől eltekintettem.

6. Tipográfiai elválasztva a rölap tartalma (annotáció).

7. További példányok.

8. Bibliográfiai hivatkozás a Zrínyi Kiadó katalógusára.²⁰

(A fenti sorszárok a leírások mellett nem szerepelnek.)

Megtartottuk a rölapok eredeti helyesírását, kivéve a nyilvánvaló gépelési hibákat.

A tételek sorszámozását a harmadik közlés számait követően folytatjuk (HK 2001/1. III/1–10.).

A feldolgozott gyűjtemények:

BG – Borda Glória gyűjteménye, Zebegény

HIM Nyt., korábban HIM Kisnyomtatvány – Hadtörténeti Intézet és Múzeum, Múzeumi Kisnyomtatvány-gyűjtemény

HL – Hadtörténeti Intézet és Múzeum, Hadtörténeti Levéltár, Budapest

Magántul. – magángyűjtemények

²⁰ *Izsák Lajos – Szabó József – Szabó Róbert* (összeáll. és szerk.): 1956 plakátjai és rölapjai. Október 22-november 5. Budapest, 1991. 585 o. A fenti bibliográfiában megjelentekeket csak akkor írtam le, ha a kézbe vett újabb példányok variánsnak voltak tekinthetők. Egyetlen esetben teszek kivételt, ez pedig Borda Glória zebegényi gyűjteménye, amelyet 1956 óta én láthattam tulajdonosán kívül először, és amely gyűjtemény minden egyes darabját leírom, hozzátéve, hogy megjelent-e már példány a korábbi HK kiadásokban.

Köszönöm Borda Glóriának a kutatási lehetőséget és a szövegközi mellékletek közzétételének engedélyezését. A gyűjtők közül egyedül Ő járult hozzá, hogy nevét közöljem.

11.²¹

1956. október 22.

[Budapesti] Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem, Budapest

Határozat

Csatlakozunk a szegedi Egyetemisták javaslatához ...

1. Az MDP kongresszus azonnali összehívása, alulról választott vezetőség ...

2–13. [pont]

14. Egymásért teljes szolidaritást vállalunk.

Az egyetemi ifjúság egyhangú lelkesedéssel nyilvánította ki szolidaritását a varsói munkásokkal és ifjúsággal, a lengyel függetlenségi mozgalommal. / Az Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem Nagygyűlése 1956. X. 22.

[Bp.] stencil soksz. szívópapír. 1 fol. – 30 x 20 cm.

HL 1956. VI/2.

BG

A 14 pont a pártkongresszus összehívásán kívül követelte a kormány átalakítását Nagy Imre vezetésével, a szovjet csapatok kivonását, általános választásokat, a Kossuth címer visszaállítását, sajtószabadságot, munkásautonómiát és a Sztálin szobor eltávolítását.

Az itt leírt pld. stencilszáma: 6345.

A Borda-gyűjtemény stencilszáma: 6365.

A 6327. és 6330. stencilszámú példány a HIM Nyt tulajdonában, közölve HK 1996/3. 80. o. 1. sz.

1956. kat. 1991. Zrínyi K. nyomdai variáns, 15. o. 1. tétel, szó szerint azonos.

12.

[1956. október 23.]

Arany János Gimnázium [Budapest]

Az Arany János Gimnázium tizenhárom pontja.

Az Arany János Gimnázium ifjúsága tegnap ülést tartott, melyen 13 pontból álló követelést és határozatot fogadott el.

A diákok és tanárok követelik Apró Antal és Kónya Albert leváltását, ÁVO-soktól mentes új rendőrséget ...

A határozatot Bőke Gyula, a gimnázium Forradalmi Diákbizottságának elnöke és Muraközi, a gimnázium tanára írta alá. / Arany János Gimnázium. –

S.l. s.n. gépfírás, első pld. 1 fol. – 29,5 x 21 cm. –

HL VI/27. 1956.

A kézirat valószínűleg újsághírek, vagy rádióhírek készült a 13 pontot megfogalmazó diákgyűlésről. Tekintettel a Budapesten 1956. október 24-től 1957. január 7-ig tartó iskolai szünetre, de arra is, hogy az Arany János Intézet gimnázium és kollégium volt, s maradtak bent diákok, elképzelhető, hogy ez az egri (v. ö. HK 2001/1. III/1., illetve jelen közlés első tétele, október 21.) vagy a szegedi pontok hatására írott, október 23-i határozat.

Muraközi Emil az 1956/57-es tanévben az Arany János Gimnázium tanára volt. Köszönettel tartozom dr. Horváth Zsófia igazgatóhelyettesnek, aki pontosította, hogy a fenti tanintézet azonos a maival, és kiegészítette a tanár nevét is. L. még: 50 éves az Arany János Általános Iskola és Gimnázium. (Szerk.: dr. Horváth Zsófia.) Budapest, 2005. Bőke Gyula 21. o., Muraközi Emil 17. o.

V. ö. HK 1996. 80. o. 1. sz. és uo. 80–81. o. 2. sz., viszont lehet későbbi is, v. ö. az október 24–26-ra datált székesfehérvári röplappal, HK 1996/3. 86. o. 12. sz., továbbá HK 2001/1. 217. o. 1. sz.

1956. kat. 1991. Zrínyi K. Ø

²¹ A sorszám a *Hadtörténelmi Közlemények* 2001/1. száma 216–222. oldalán közzét, 1-től 10-ig terjedő tételek folytatása.

13.

[1956. október 24.]

Orosz Barátaink! = Russkie družja!

NE LŐJJETEK!

Becsaptak benneteket. Nem ellenforradalmárok, hanem forradalmárok ellen harcoltok. Mi, harcoló magyarok független, demokratikus, szabad Magyarországot akarunk.

A ti harcotoknak nincs értelme. Nem fasisztákra, hanem munkásokra, parasztokra és egyetemi hallgatókra lőttök.

Szüntessétek be a harcot! / A Forradalmi Magyar Ifjúság. = **NE STRELJAJTE!**

VAS OBMANULI! ... Perestante borotsja! / Revolucionnaja Vengerskaja Molodož –

[Bp.] s.n. rotációs papír, nyomdai soksz. 1 fol. – 19,5 x 14 cm.

HL 1956. VI/33.

A magyar nyelvű szöveg teljes.

Kisméretű, egymás alá nyomtatott magyar és orosz nyelvű szöveg.

2 pld., klf. papír, nyomás ua.

14.

[1956. október 24.]

SOVETSKIE SOLDATŰ! = Szovjet Katonák!

Ne streljajte na ljudej, u kotorih net oruzija ...

Ne voevajte protiv vengerskih rabočih. / Vengerskaja molodež. = Ne lőjjetek fegyvertelen emberekre. A haza árulóí félvezettek benneteket.

Ne harcoljatok a magyar munkások ellen. / Magyar Ifjúság. –

[Bp.] s.n. rotációs papír, nyomdai soksz. 1 fol. – 29 x 21 cm.

HL 1956. VI/32.

A magyar munkások és ifjúság szabadságot és több kenyeret követelnek.

A magyar szöveg teljes. Csak a magyar részen lapalji, nyomtatott kiegészítés: Terjeszd a szovjet katonák között.

15.

[1956. október 24.]

Talpra magyar hí a Haza!

Minden orosz menjen haza. / 317. Vörösmarty rádió. –

S.l. s.n. nyomtatott pld. – har. 14 x 21 cm.

HL 1956. VI/102.

Teljes szöveg. A példány bal felső sarkában kézzel kihúzott – vízfesték? – ferde piros-fehér-zöld csík.

Enyveshátú kerek ragasztópapír töredékkel, valamilyen felületről leszedett példány.

16.

[1956. október 24–25.]

Altató dal október 23-án.

A pesti utca zsong, morajlik,
valahol géppuska ropog.
Anyukám, félek ... jaj, mi volt ez?
kérlek, – csukd be az ablakot.
Mesélj nekem valami szépet! ...

Aludj kicsim, – ne félj, mesélek:
kint hömpölyög egy nagy folyó,
ami elmos mindent ami szennyes...

Összedül a Gonoszság vára ...
urai lesznek a magyarok
egy boldogabb, szebb hazának.

Aludj, aludj! A hernyótalpak
éjszaka lassan meghátrálnak ...

Tündérek jönnek hajnalpírban
és elsuhan az éjnek árnya,
könnyharmatos koszorút fonnak
alvó hőseink homlokára.

S.l. géprással soksz. másolati pld. 1 fol. – 30 x 21 cm.

HIM Nyt.

Négy, egyenként nyolcsoros versszak. Majdnem teljes szöveg. A példányban sok a gépelési hiba, az átírásban javítottuk.

1956. kat. 1991. Zrínyi K. Ø

17.

[1956. október 24–25.]

Követeljük

- 1.) A Szovjet csapatok sürgős kivonását.
 - 2.) Az Ávós pribékek lefegyverezését.
 - 3.) Az elfogott magyar hazafiak azonnali szabadonbocsátását.
 - 4.) Új kormány alakítását.
 - 5.) A több pártra kiterjedő általános, titkos és valóban szabad választások sürgős előkészítését.
- Magyar Testvéreink, amíg ezen követeléseket nem teljesítik, ne hagyjuk abba a sztrájkot, maradjunk az utcán és minden erőnkkel támogassuk a hős ellenállókat!
- Félúton ne álljunk meg!!!
A Magyar Nép nevében.

S.l. géprással soksz. másolati pld. 1 fol. – 12 x 21 cm. har.

HIM Nyt.

Teljes szöveg.

1956. kat. 1991. Zrínyi K. Ø

18.

[1956. október 24–26.]

BENJÁMIN László

Elesettek

Láncfalpakon, egyenruhában jött a HALÁL értetek.
Szerelem, munka, remény, jó és rossz már tőletek elvételét.
De már emléketektől is veszik el a becsületet.

Élők és holtak: fosztogatóknak Titeket gyaláz, aki
Ezt a szomorú országot utolsó kincseitől akarja megfosztani.
Hát jöjjön a láncfalpas hatalom, szívünket fossza ki!

Ágyúszó, könnyűzene búcsúztatja az elesetteket, nem sírás.
Mi lesz velünk? Már csak a sírban a szabadulás?
Nincs felelet. Csak a vér van, csak a gyász.

JOBBÁGY Károly

Rólunk beszélnek minden nyelven
síkong az éter és csodál
„Dávid harcol Goliath ellen.”

Népmilliók aggodva nézik,
hányan indulnak halni még?
s küldi a nép ifjú vitézít ...

mint akinek már mindenképpen
minden mindegy, hát Életet
adunk szabadságért cserébe.

És ha a sors minket így büntet,
mert, hogy túrtünk tíz éven át,
Felmutatjuk véres fejünket

s tudjuk, hogy mindent megbocsát.

TAMÁSI Lajos [a röplap hátoldalán]

Piros a vér a pesti utcán

Megyünk, valami láthatatlan
áramlás szívünket befutja,
akadozva száll még az ének,
de már miénk a pesti utca ...

Piros a vér a pesti utcán,
munkások, ifjak vére ez,
piros a vér a pesti utcán,
belügyminiszter, kire lövetsz? ...

Piros a vér a pesti utcán.
Eső esik és elveri,
mossa a vért, de megmaradnak
a pesti utca kövein ...

te kicsi ország,
el ne felejtse, aki él,
hogy úgy született a szabadság,
hogy pesti utcán hullt a vér.

[Bp.] gépirással soksz. másolati, indigós pld. 1 fol. – 29 x 21 cm. Kétoldalas.

Magántul.

A Benjámín László-vers teljes szöveg. Jobbágy Károly verse 12, egyenként 3 soros versszak, az utolsót egyetlen mondat követi. Itt az első, a második, a tizenegyedik és tizenkettedik versszakot közöltük, valamint a záró sort. Tamási verse 11, egyenként négy soros versszakból áll. Itt az első, az ötödik, a nyolcadik és – értelemszerű kihagyással – a tizenegyedik szakasz közöltük.

1956. kat. 1991. Zrínyi K. a Benjámín László-verset közli, a negyedíves, gépirásos papír alsó felén Zelk Zoltán: Feltámadás című költeményével együtt. A Benjámín-vers gépelési variáns, amely szerint: az 1. versszak második sora az itt közöltektől eltérően: „jó és rossz töletek már elvétellett” formában szerepel. A 2. versszak 2. sorának kezdőbetűje kis „e”. A 3. sorban: „láncfalpas hatalom! Szívünket fossza ki” írásváltozat. A 3. versszak 3. sorában „Csak a vér van, a gyász” szerepel.

A Zrínyi katalógus röplapja datált: 1956. október 26. Kézírással az utolsó sorban „d.u.” Jobbágy Károly és Tamási Lajos verse nincs felvéve. A Tamási Lajos-vers október 24–25-én már az utcán volt.

Fénymásolt pld. HIM Nyt.

19.

[1956. október 25–26.]

9 MILLIÓ LÁTTA!

S.I. s.n. 1 fol – 14 x 21 cm. har.

HIM Nyt.

Línómetszet. A rajz bal oldalán két tüzelő harckocsi, a jobb oldalon jobb kezét felemelő, balban pus-káját leeresztő férfi, mellette tiltakozó mozdulattal fegyvertelen nő áll. A háttérben torkolattűz látszik, ami több harckocsi jelenlétét sejteti. Fekete alapon fehér betűk és rajzolat. Feltételezett megjelenési ideje az 1956. október 25-i, parlament előtti véres csütörtököt követő óra/nap.

1956. kat. 1991. Zrínyi K. Ø

20.

[1956. október 25 – november 1.]

Egyetemi Forradalmi Bizottság [Budapest]

ENSZ-csapatokat Magyarországra?

Nem volt elég a külföldi csapatokból?

Magyar földön csak magyar katonát!

Vonuljanak ki az orosz csapatok, de helyettük más sem kell!

Küldjön az ENSZ gazdasági segítségét! / Egyetemi Forradalmi Bizottság. –

[Bp.] s.n. rotációs papír, nyomdai soksz. 1 fol. – har. 14,5 x 20,5 cm.

HL 1956. VI/44.

BG

További 2 pld., méretváltozatok 15 x 20 cm. Az egyik pld. ferdén nyomott, féloldalasan vágott. Teljes szöveg.

Öt, különféle betűípussal nyomtatott pld.

21.

[1956. október 25 – november 1.]

Magyar Forradalmi Ifjúság

Nem engedjük sorainkat megbontani semmiféle kétes gondolkodású – más célokért közénk fu-
rakodó – személyektől.

Mi a mindenkitől független teljesen önálló magyar hazáért szállunk síkra!...

A mi tiszta forradalmunkat ne akarják ők hazugságokkal bemocskolni, saját céljaikra felhasz-
nálni! / Magyar Forradalmi Ifjúság . –

S.I. s.n. szívpapír, stencil soksz. 1 fol. – 30 x 31 cm.

HL 1956. VI/4I.

*A magyar fiatalok sem a sztálinistáknak, sem a nyugatiaknak nem hisznek, független Magyarorszáért
harcoltak és harcolnak.*

A lap alján, majdnem középpütt 5 cm-es, grafitceruzás, kézzel rajzolt, fekete fehér Kossuth-címer. A
lap bal alsó sarka hiányzik, szöveg ép. A stencilfesték elhalványult, alig olvasható. Hátdoldalán kéz-
írással: VI. ker. Tanács körúton vannak kiragasztva. Alatta más kézírással az akkor közlekedő autó-
buszok – feltehetően a harcok miatt megváltozott – útvonala.

22.

[1956. október 26.]

Egyetemi Forradalmi Diákbizottság [Budapest]

„Nagy Imrében bizalmunk!”

Ez volt a jelszó még kedden, október 23-án.

Ez a bizalom két-három napra megingott...

Amilyen mértékben Nagy Imre teljesíti a nép jogos követeléseit, bizalmunk oly mértékben fog
benne növekedni. / EGYETEMI FORRADALMI DIÁKBIZOTTSÁG. –

[Bp.] s.n. 1 fol. – 20,5 x 14,5 cm.

További három, különböző levonásból származó pld., 21 x 15 cm, ill. 21,5 x 14,5 cm.

BG

*Nagy Imre két napig az ávó [sic!] foglya volt, azért nem tudott intézkedni. Az ellenforradalmárokról
szóló első rádióbeszédét géppisztolyokkal a háta mögött mondta el.*

A röplap gépírásos változata: HK 2001/1. III/4. tételszám alatt, nyomdai változata: 1956. kat. Zrínyi
K. 71. o. 79. tétel.

23.

1956. október 26.

Magyar Dolgozók Pártja Hadú-Bihar megyei Végrehajtó Bizottsága, Debrecen

Kiáltvány

L. a 25. sz. alatt

24.

1956. október 26.

A minisztertanács

Felszólítja Budapest lakosságát, hogy ma egész napon át n[e lép]jen ki az utcára.

Erre az intézkedésre azért van szükség, mert ma kora reggeltől megindult az egész fővárosban a fegyveres ellenforradalmár csoportok maradványainak f[elkuta]tása és teljes felszámolása...

Számítunk Budapest lakosságának fegyelmezettségére ... Budapest, 1956. október 26.
Add tovább!

Bp. s.n. rotációs papír. – 23 x 13,5 cm.

HL 1956. VI/133.

A fegyveres ellenforradalmi bandák felszámolása és harcok ellenére a lakosságot ellátó gáz-, víz-, vil-lamos művek, kenyérgyárak, orvosi rendelők és telefonközpontok zavartalanul működnek.

Az impresszum nélküli röplapról nem lehet tudni, kinek a nevében jelent meg.

Rendkívül sáros, rongált, anyagiányos példány.

25.

1956. október 26.

Szocialista Forradalmi Bizottmány, Debrecen

A Debreceni Szocialista Forradalmi Bizottmány felhívása:

Megalakult Debrecenben a Szocialista Forradalmi Bizottmány.

Rendkívüli és felemelő esemény színhelye volt az elmúlt éjjel egészen napfelkeltségig a megyei pártbizottság székháza. A nyomasztó véres napok után a sztálinista, rákosista légkörből kiszabadulva felderengett a kibontakozás...

Kiáltvány

A Magyar Dolgozók Pártja Hajdú-Bihar megyei végrehajtó bizottsága, az egyetemi pártvég-rehajtó bizottságok és debreceni diákbizottságok ... az alábbi megállapodásokra jutottak:

1–14. [pont]

Felszólítjuk az üzemi tanácsokat, a belügyi szervek és a honvédség alakulatait, hogy a rendkí-vüli helyzet fennállásáig csatlakozzanak a debreceni szocialista forradalmi bizottsághoz. / MDP Hajdú-Bihar m. végrehajtó bizottsága, Egyetemi ifjúsági bizottságok. –

(Debrecen) s.n. géprás, másolópapír, 3 számozott p. = 3 fol. – 29,5 x 21 cm.

A nép bizalmának letéteményesei Nagy Imre, Kádár János, Losonczy Géza, Lukács György és más elvtársak. Szűnjék meg a vérontás, a szovjetek menjenek állomáshelyükre, vonják ki őket, rendezzék az államközi kapcsolatokat. Alakuljon népfront-kormány, legyen amnesztia. Állítsák vissza a sztrájkjogot, az üzemi demokráciát és követelik a Kossuth-clmer használatát.

HL 1956. VI/50.

26.

[1956. október 26–27.]

Eötvös Loránd Tudományegyetem, [Budapest]

Az Eötvös Loránd tudományegyetem tanárainak és diák[jainak köve]telése.

1. A Központi Vezetőség és a kormány azonnal adja ki a „TÜZET SZÜNTESS!” jelszót az ÁVH-soknak.

2–4. [pont]

... az új Politikai Bizottságot üdvözljük, és üdvözljük Kádár János elvtársat, a párt új első titkárát.

[Bp] s.n. szívpapír, stencil soksz. 1 fol. – 15 x 21 cm.

BG

A röplap követeli a harcok során fogságba esettek szabadon bocsátását, állítsák bíróság elé az ávósokat, vonják ki azonnal a szovjet csapatokat. Meggyőződésük, hogy az új Politikai Bizottság teljesíti a diákok követeléseit.

Erősen szennyezett, ferdén nyomott és vágott, szövegében is sérült pld. A szöveg kiegészíthető.

A Központi Vezetőség Gerő Ernő helyett

KÁDÁR JÁNOS

elvtársat

**nevezte ki a Magyar Dolgozók Pártja
Központi Vezetősége első titkárává**

27.

[1956. október 26–28.]

I. kerületi Nemzeti Bizottmány [Budapest]

Az I. kerületi Nemzeti Bizottmány FELHÍVÁSA!

Győzött a nép akarata, győzött a forradalom. Megalakult az I. kerület Ideiglenes Forradalmi Nemzeti Bizottsága...

Feladatunk: mindenekelőtt a forradalom eredményeinek biztosítása. Legsürgősebb tennivalóink...

Követeljük a kormánytól:

A szovjet csapatoknak az egész ország területéről való azonnali kivonását ...

Kerület lakói, segítsétek munkánkat!

Felkelők! Segítsetek, hogy céljainkat megvalósíthassuk! / Az I. ker. Ideiglenes Forradalmi Nemzeti Bizottsága. –

[Bp.] s.n. nyomdai soksz. 1 fol. – 21 x 15 cm.

HL 1956. VI/48.

Leváltották a kerület vezetőit, 26 új nemzeti bizottsági tagot választottak. Követelik, hogy legyen semlegesség, rend és nyugalom. A Széna téren kilőtt házból két család új lakást kapott.

A szövegben s Bizottság és Bizottmány elnevezés felváltva szerepel. A lap bal felső sarka hiányos, az ott átívelő piros-fehér-zöld díszítés zöld színe csak részben látszik.

28.

[1956. október 27–28.]

Egyetemi Forradalmi Diákbizottság [Budapest]

MÉG MINDIG ITT VANNAK A SZOVJET CSAPATOK!

A jelenlegi vezetést ideiglenesnek tartjuk! Ki a kormányból: Apró Antalt, Kossa Istvánt, Molnár Eriket, Nezvál Ferencet, Csörgő Jánost, Nagy Józsefnét! ...

Nem akarunk sem sztálinizmust, sem kapitalizmust! Mi is minden államtól független, igazán demokratikus Magyarorszáért harcolunk! / Egyetemi Forradalmi Diákbizottság. –

[Bp.] s.n. nyomdai soksz. 1 fol. – har. 10,5 x 15 cm.

BG

Az egyetemisták Kéthly Annát, Illyés Gyulát követelték a kormányba. Az új kormánytagok távozását, a szovjet csapatok azonnali kivonását követelték Budapestről és a város határából is, az ország területéről november 30-ig teljesen vonuljanak ki.

Papírja vékony csomagolópapír.

Eltérő méretű példánya: HK 2001/1. II/8. sz.

29.

[1956. október 28.]

NAGY Imre

Nagy Imre elvtárs beszéde

Magyarország népe! A múlt héten tragikus gyorsasággal peregtek a véres események. Az elmúlt évtized szörnyű hibáinak és bűneinek végzetes következményei tárulnak eléink azokban az eseményekben, amelyeknek szemtanúi és résztvevői vagyunk...

Magyarország népe! A keserűség és a harc óráiban az elmúlt 11 esztendőnek csak a sötét oldalait látják. Ennek a 11 esztendőnek vannak történelmi jelentőségű, maradandó, eltörölhetetlen eredményei, amelyeket a magyar munkások, parasztok, értelmiségiek a párt vezetésével, kemény, áldozatos munkáttal hoztak létre [sic!]

A Népköztársaság számít arra az erőre és önfeláldozásra, melyet ti már az alkotó munkáttal megmutattatok, mely hazánk jobb jövőjének legfőbb biztosítéka. / Nagy Imre. –

S.l. s.n. 1 fol. – 21 x 15 cm. Kétoldalas, kéthasábos. Zöld kalapcsomagolóra nyomtatott.

HIM Nyt.

A röplap tartalmi vonatkozásokban eltér a rádióbeszéd alapján megjelent más példányok szövegétől. A rádióban beolvasotthoz képest az „Ezer esztendő történelmünk során a sors nem fukarkodott a népünk és nemzetünk sújtó csapásokkal” mondat itt kimaradt. A „népmozgalom” helyett itt „népi mozgalom” áll. Az utolsó bekezdésben a rádióbeszédben „az elmúlt 12 esztendőnek” kitétel áll, szemben a fenti röplap „11 esztendőnek” kitételével. Hiányzik a másik változat záradékaként nyomtatott MDP-határozat.

Tipográfája, tördelése más.

Az egyik variáns leírását l. HK 1996/3. 101-102. o. 32. tétel, a másikat 1956. kat. 1991. Zrínyi K. 93-94. o. 107. tétel.

30.

[1956. október 28–29.]

Budapest Népe!

Magyar Testvéreink!

Mélyszéges megrendüléssel fogadtuk a hírt, hogy drága hazánk fővárosa, szépséges Budapestünk fegyveres harcok színhelye...

DRÁGA MAGYAR VÉREINK!

Bács-Kiskun megyéből ... üzenünk nektek ... Azok az emberek vezetnek ma bennünket a párt élén, a kormány élén, akik a mi szavunkon szólnak ...

Hallgassatok Nagy Imre szavára! Kezdjük meg végre együtt és egy akarattal az új, boldog jövőt hozó életet! / Kecskemét Népe. –

Kecskemét, Bács-Kiskun megyei Nyomda Váll. 1 fol. – 21,5 x 14 cm.

BG

A fővárosi harcok következménye, hogy sok épület romba dőlt, kiégett a Nemzeti Múzeum. Tiborcok népéhez méltatlan ez a harc. Virágoztassuk fel a sívó homokot. Őrizzük meg anyagi javainkat, a gépeket, technikai berendezéseket.

Datálás: I. Nagy Imre beszédét a 29. sz. alatt.

MAGYAROK!

A forradalmi ifjak, akik elindították a forradalmat, arra kérnek benneteket, hogy biztosítsátok az elért eredményeket!

Vegyétek fel a munkát, de álljatok készen a harcra is!

**Egyetemi Forradalmi
Diákbizottság**

31.

[1956. október 28–29.]

Egyetemi Forradalmi Diákbizottság

MAGYAROK!

A forradalmi ifjak, akik elindították a forradalmat, arra kérnek benneteket, hogy biztosítsátok az elért eredményeket!

Vegyétek fel a munkát, de álljatok készen a harcra is! / Egyetemi Forradalmi Diákbizottság.

[Bp] s.n. rotációs papír, nyomdai soksz. 1 fol. –

HL 1956. VI/31

1–8. klf pld. nyomás ua, méret változó: 9 x 15 és 10 x 15 cm között.

BG

9 pld., 10,5 x 14 cm, 10–11. pld. 10 x 15 cm. Ferdén nyomott szöveg

Teljes szöveg.

32.

[1956. október 28–30.]

Magyar Forradalmi Ifjűmunkás Szűvetség [Budapest]

A mi munkánk nem ért véget.

Szabad, békés, boldog élet.

Úgy lesz, ha mi megalkotjuk,

Kűzdűnk érte. – Megfogadtuk.

Munkásiíjak, munkáslányok

Szűvetségűnk vár reátok. / Magyar Forradalmi Ifjűmunkás Szűvetség.

S.l. s.n. 1 fol. – 10,5 x 15 cm.

HL 1956. VI/25.

A Magyar Forradalmi Ifjűmunkás Szűvetség október 23-át vállaló rűplapja október 27–28-i dátummal jelent meg, HK 2001/1 III/7. sz. Jelzete HL VII. 235. VI/24.

33.

[1956. október 29.]

DUDÁS Jűzsef

Kiáltvány!

A Magyar Nemzeti Bizottmány felhívása a szakszervezetekhez és a munkástanácsokhoz.

Kűszűntűnk a hűs munkásosztály minden hazafias tagját, akik életűk áldozásával kűzdűttek ebben a világraszűlű, zarnokságot elűzű szabadságharcban...

A kivűvott szabadságot szervezettel bizottosítani az egész nemzet feladata, végrehajtása a Nemzeti Bizottmányok hatáskűrűbe tartozik, ezért kűrűjük az űzemek kűldűttjeinek hathatűs segűtsűgét. / Dudás Jűzsef s.k. a Nemzeti Bizottmány elnűke. –

Bp., s.n. rotációs papír, nyomdai soksz. 2 p. = 1 fol. – 22 x 15 cm.

Kétoldalalal nyt.

HL 1956. VI/52 a és VI/52 b.

További 2 pld., nyomdai variáns. Tűkűr más, szedűs ugyanaz. 23 x 16 cm.

BG

A rűplap a szakszervezetek helyrűllítűsát, űj bűrezűs és normák megállapítűsát, családi segűly, űj nyugdűj- és bizottosítűsi rendszer kialakítűsát, a munkássűg űsszes, valamikor volt szerzett jogának visszaállítűsát, az értelműsűg megbűcsűlűsűt, Nemzeti Tanácsok megalakítűsát állítűja feladatul.

3 kűlűnűfűle betűtűpussal nyomtatott, kétoldalalal pld.

34.

1956. október 29.

Dudás Jűzsef

L. a 35. tételt.

35.

1956. október 29.

Magyar Nemzeti Bizottmány, Budapest

A Magyar Nemzeti Bizottmány határozata.

1. A Magyar Nemzeti Bizottmány meghajtűja a kivűvott és drága vűrrel szentelt Szabadságrű zászűlaját a hűsi halottak és sebesűltek, az egész magyar nép elűtt...

2–23. [pont]

24. Jelen határozatunkat megküldjük az ENSZ minden tagállamának, Dobi Istvánnak, Nagy Imrének, Kádár Jánosnak, Kovács Bélának és nyilvánosságra hozzuk az egész világ előtt / Magyar Nemzeti Bizottmány – Dudás József. –

„a” pld. [Bp.] s.n. nyomdai soksz. 1 p. = 1 fol. – 59 x 42 cm. Kéthasábos.

„b” pld. [Bp.] s.n. nyomdai soksz. 2 p. = 1 fol. – 22 x 16 cm. Kétoldalas.

HL 1956. VI/52 a és VI/52 b.

A röpirat követelése: függetlenség, a Varsói Szerződés felmondása, semlegesség, diákparlamentek, új szakszervezetek, új kormány, vallásszabadság, többpártrendszer, az ÁVH felszámolása, amnesztia.

Két, lényegét tekintve azonos pld. Az a változat 24 pontos, a b változat 25 pontból áll.

Változatok:

25/a 12. pont: A Diákparlament ...

25/b 12. pont: Diákparlament ...

25/a 18. pont: Az ÁVH azonnal feloszlik. Egységes rendőrség tagjai sorában helyet foglalnak a Szabadságharcosok

25/b 18. pont: Azonnal engedjék szabadon Mindszenty bíborost.

A továbbiakban:

18. pont „a” pld. = 19. pont „b” pld., továbbá

19/a = 20/b

20/a = 21/b

21/a = 22/b

22/a = 23/b

23/a = 24/b

24/a = 25/b

A „b” változat aláírása: Dudás József, a Magyar Forradalmi Bizottmány elnöke.

36.

1956. október 29.

Magyar Nemzeti Bizottmány elnöke

L. a 33. tételt: Dudás József.

37.

[1956. október 29–30.]

Egyetemi Forradalmi Diákbizottság

Az Egyetemi Forradalmi Diákbizottság felhívása a magyar néphez!

MAGYAROK!

Dicsőséges forradalmunk távolról sem fejeződött be. A veszély nem múlt el. A magyar nép egyöntetű követelése és kormányunk ismételt nyilatkozatai nem minden oldalról találtak megnyugtató visszhangra. A szovjet csapatok még nem kezdték meg a kivonulást...

Tegyük félre a pártoskodást, amely a nemzeti erők megosztásához vezet!

Az egyetemi ifjúság felhív minden pártot és politikai csoportosulást, hogy... minden erejével nemzeti egységünk és védelmi képességének erősítésén munkálkodjék!... / Egyetemi Forradalmi Diákbizottság. –

[Bp.] s.n. rotációs papír, nyomdai soksz. 1 fol. – har. 10,5 x 15 cm.

HL 1956. VI/30.

BG további két pld.

Majdnem teljes szöveg. A HL példány középütt félig kettészakadt, szövege ép

38.

[1956. október 29–30.]

Ideiglenes Forradalmi Magyar Kormány és Honvédelmi Bizottmány

Magyarok! Hazafiak! Munkások! Parasztok! Értelmiségiek! Fiatalok! Katonák!
Mártírjaink holtteste felett teszünk esküt, hogy a magyar függetlenség és szabadság ügyét végleg diadalra juttatjuk.

A válságos időkben a párt és a kormány vezetői a maguk hatalmának megőrzésével törődtek csupán...

POLGÁRTÁRSÁK!

követeljük!

1. Új ideiglenes nemzeti forradalmi nemzeti kormányt felkelő fiatalok vezetőinek részvételével, amely végrehajtja nemzeti követeléseinket: a TIZENHAT PONTOT...

2–5. [pont]

Nagy Imre és Kádár János polgártársak tagjai az új magyar forradalmi kormánynak. **ELEG VOLT A VÉRENGZÉSBŐL.** / Az új Ideiglenes Forradalmi Magyar Kormány és Honvédelmi Bizottmány. –

[Bp.][Athenaeum ny] rotációs papír. 1 fol. – lapméret 46 x 31,5 cm., szöveg har. 19 x 25 cm.

HL 1956. VI/49.

A pontokban a statárium azonnal beszüntetését, a varsói szerződés felmondását, az államvédelmi hatóság embereinek leszerelését követelik, továbbá, hogy a honvédség alakulatai vegyék át a rend fenntartását.

A lap alján az egyetemisták 16 pontja, amelynek teljesítésére a fenti röplap 1. pontja is utal. L. külön felvételen: 1956. október 29–30. Magyar Ifjúság aláírással, 39. sz. alatt.

BG

Korrektúrapld.

További 3 példány: lapméret 47 x 32 cm., szöveg har. 19 x 25 cm.

39.

[1956. október 29–30.]

Magyar Ifjúság

1. A szovjet csapatoknak azonnali kivonását követeljük Magyarországról a békeszerződés határozatai alapján.

2. A Magyar Dolgozók Pártjában alulról felfelé titkos alapon új... vezetők választását...

3. A kormány alakuljon át Nagy Imre elvtárs vezetésével...

4–15. [pont]

16. Tiltakozunk az államvédelmi hatóság fegyveres beavatkozása ellen. / A MAGYAR IFJÚSÁG. –

[Bp.][Athenaeum ny] rotációs papír, 1 fol. – lapméret 46 x 31,5 cm., szöveg kéthasábos, har. 15 x 23 cm.

HL 1956. VI/49.

A pontokban általános és titkos választást, a gazdasági kapcsolatok és szerződések felülvizsgálatát, normarevizíót, a politikai perek felülvizsgálatát, sajtószabadságot, napilapot a MEFESZ számára, a Kosuth-címer használatát, a honvédségnek új egyenruhát követelnek.

Főbb vonásaiban megegyezik az október 23-i követelésekkel. Datálása: Nagy Imre beszédeinek és az új Nemzeti Kormány megalakulásának alapján. L. még a 29. sz. tételt és HK 1996/3. I/32. sz.

BG

A 29. sz. alatt felvett nyomtatvány léniával elválasztott alsó része. Nyomdai korrektúrapéldány.

További 3 példány – lapméret 47 x 32 cm., szöveg kéthasábos har. 15 x 23 cm.

40.

[1956. október 29–31.]

Csepeli Forradalmi Ifjúsági Szövetség [Budapest]

Felhívás

A csepeli Forradalmi Ifjúsági Szövetség felhívással fordul az ország dolgozó, tanuló és paraszt fiataljaihoz.

Követeljük, hogy a magyar ifjúság, a magyar Nemzetgyűlésben képviselve legyen...

A nyugalom és a rend helyreállításának legfőbb akadálya a szovjet csapatok Magyarországon való tartózkodása ... mi, csepeli dolgozó ifjak követeljük:

1–4. [pont] / CSEPELI FORRADALMI IFJÚSÁGI SZÖVETSÉG. –

S.l. s.n. nyomdai soksz. 1 fol – 21 x 15 cm. –

HL 1956. VI/28.

BG

A fiatalok dolgozni és tanulni akarnak. Nevükben a csepeli fiatalok követelik a szovjet csapatok azonnali kivonását, harci tevékenységének beszüntetését, az ország ENSZ-védnökség alá helyezését, a független ország semlegességének kimondását és elismertetését, a Nagy Imre-kormány felelősségének megállapítását a vérontásban, végül, hogy a Szovjetunió térítse meg az országban okozott károkat.

A példányon piros és zöld színes grafit keret van, kézi munka.

1956. kat. 1991. Zrínyi K. Ø

41.

[1956. október 29–31.]

Magyar Forradalmi Ifjúsági Párt [Budapest]

A MAGYAR FORRADALMI IFJÚSÁGI PÁRT PROGRAMJA

1. Az ország végleges és teljes függetlensége, semlegessége.

2–11. [pont]

GYERTEK KÖZÉNK! / Magyar Forradalmi Ifjúsági Párt. –

[Bp.] s.n. rotációs papír, nyomdai soksz. 1 fol. – 1. pld. 24 x 17 cm, 2. pld. 25 x 15 cm.

BG 3 pld. 25,5 x 17,5 cm.

A HK 2001/1. III/9. sz. alatt közölt röplap méretváltozata.

42.

1956. október 30.

Egyetemi Nyomda, Budapest

Az Egyetemi Nyomda ideiglenes Munkástanácsa a vállalat 635 dolgozója nevében a következő pontokban terjeszti követeléseit a magyar kormányhoz:

1. A kormány haladéktalanul rendezze viszonyunkat a Szovjetunióval az egyenjogúság alapján...

13. Követeljük Kós Péter ENSZ-beli követünk azonnali leváltását.

Budapest, 1956. október 30. / AZ EGYETEMI NYOMDA IDEIGLENES MUNKÁSTANÁCS ÉS ÖSSZES DOLGOZÓI. –

Bp. Egyet. ny. 1 fol. = 2 p. – 21 x 15 cm. Kétoldalas.

HIM Nyt.

BG

A röplap továbbá a szovjet csapatok kivonását, a hátrányos külkereskedelmi szerződések megszüntetését, általános, titkos választójogot, a normarendezést, kényszerszövetkezők felszámolását, szabad mezőgazdasági termelés lehetőségét, a sajtó-, a gyülekezési- és szólásszabadságot követeli. Kéri Kossa István pénzügyminiszter leváltását, mert szerepe volt az önszegélyező és önálló nyomdai szak-szervezet felszámolásában.

Nyomdai variáns.

1956. kat. 1991. Zrínyi K. 170–171. o. 220. tétel szövegében a fentivel megegyezik, méretében más, egyoldalas röplap.

43.

[1956. október 30.]

Független Kisgazdapárt

FELHÍVÁS BUDAPEST NÉPÉHEZ!

A magyar nép nemzeti forradalma meghozta mindnyájunk részére a politikai szabadságot!

A FÜGGETLEN KISGAZDAPÁRT megalakult.

HAZAFIAK, JELENTKEZZETEK SORAINKBA!

Kerületi szervezetünk helyisége: Budapest, XIII. ker. Sallai Imre u. 5/b Telefon: 313-127

[Bp.] s.n. rotáció papír, nyomdai soksz. 1 fol. – 21 x 15 cm.

BG

Teljes szöveg.

Tildy Zoltán 1956. október 30-án jelentette be a rádióban a FKGP újjáalakulását.

44.

1956. október 30.

Magyar Képzőművészek és Iparművészek Forradalmi Bizottsága

MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK IDEIGLENES FORRADALMI BIZOTTSÁGA

Csatlakozunk a magyar nép országos forradalmához.

KÖVETELJÜK A szovjet hadsereg azonnali kivonását az egész országból.

1. Az ÁVH felszámolását és felelősségrevonását azonnal kezdjék el. Akadályozzák meg, hogy a Nemzetőrségbe ÁVH-sok beszivároghassanak.

2. Nagy Imre egyértelműen álljon a forradalom mellé.

3. A magyar nép akaratának megfelelően valósítsák meg Magyarországon a szocializmust.

4. Általános titkos választásig minden kormányt ideiglenesnek tekintünk.

Bp. 1956. okt. 30. / Magyar Képzőművészek Ideiglenes Forradalmi Bizottsága. –

Bp. s.n. stencil soksz. szfvópapír, – 14,5 x 20,5 cm, har.

HIM Nyt.

Teljes szöveg. A fejlécen gépelési hiba: Magyar Képzőművécek [sic!].

1956. kat. 1991. Zrínyi K. Ø

45.

1956. október 30.

Magyar Néphadsereg

Magyar Testvéreink! Bajtársak!

A Hadsereg vezetésének Forradalmi Katonai Tanácsa megalakult...

A Hadsereg a nép mellett áll Dicső Forradalmunk vívmányainak megvédésében...

1. Követeljük a Szovjet Hadsereg azonnali kivonását Budapestről...

2-5. [pont]

Budapest, 1956. október 30. / A Magyar Néphadsereg vezetésének Forradalmi Katonai Tanácsa. –

[Bp.] s.n. rotációs papír, nyomdai soksz. 1 fol. – 21 x 14 cm.

BG

A hadsereg kéri a magyar nép támogatását a rend helyreállításában, közlik, hogy eltávolították a hadsereg vezetéséből a szektás, visszahúzó erőket. Elhatározták, hogy lefegyverzik az ÁVO alakulatait. Azt kérik, hogy a határőrök tartozzanak a honvédséghez.

Stencilezett pld., HK 1996/3. I/39. sz., a HIM Kisnyomtatvány-gyűjteményéből.

46.

1956. október 30.

Országos Légvédelmi Parancsnokság, Budapest

KÖVETELÉS A KORMÁNYHOZ! FELHÍVÁS A MAGYAR NÉPHEZ!

Mi, az Országos Légvédelmi Parancsnokság beosztottjai Budapesten és vidéken a további, ediginél súlyosabb vérontás elkerülése végett... Követeljük:

1.) A Magyarországon állomásozó mindennemű fegyvernemi szovjet alakulat azonnal kezdje meg a **MI HAZÁNKBÓL A KIVONULÁST!**

2-4.) [pont]

A NÉPPEL TŰZÖN-VÍZEN ÁT! / Az Országos Légvédelmi Parancsnokság összes beosztottja.

Kelt Budapesten, 1956. október 30-án 16 órakor. –

Bp. s.n. szívópapír, sencil soksz. 1 fol. – 30 x 21 cm.

HL 1956. VI/63.

A budapesti harcok beszüntetését, a tűzszünetet állandóan megszegő szovjet csapatok azonnali kivonását, a szovjet nagykövet és katonai attasé nyilatkozatát a kivonulásról, a Nagy Imre kormány időszaka előtt megkötött, hátrányos szerződések felmondását követeli a röplap. A Néphadsereg légvédelme és légierije fegyveresen áll ki a magyar dolgozó nép akarata mellé.

2 db teljesen megegyező példány.

Ugyanezen a raktári számon, dátum nélkül további 3 db nyomdai példány: nyelvi variánsok.

Bp. s.n. rotációs papír, nyomdai soksz. 1 fol. – 29 x 21 cm.

Mindhárom gyűrött utcáról felszedett, sáros, víz- és rozsdafoltos.

További példányok: BG

2 db stencilezett 30 x 21 cm és 1 db. nyomdai 29,2 x 20,5 cm.

Szövegváltozatok:

Stencil pld.

Kezdő mondat és aláírás: beosztottjai

1. pont: mindennemű fegyvernemi szovjet alakulat

3. pont: a Néphadsereg légvédelme és légierije

Záró jelmondat: idézőjel nélkül

Nyomdai pld.

Kezdő mondat és aláírás: beosztottjai

1. pont: mindennemű szovjet

3. pont: a Néphadsereg Légvédelme és Légierije

Záró jelmondat: idézőjellel.

A nyomdai kiadás dátum nélküli.

47.

[1956. október 30. körül]

Magyar Fiatal – Forradalmi ifjúság lapja

GONDOLKOZZUNK! (aláhúzások a szövegben)

Számtalan rémhír szaladgál ma a pesti utcákon... Az infláció...

MILYEN IFJÚSÁGI SZERVEZETET AKAR A MAGYAR FIATAL?

ÍRÓINKHOZ. Magyar írók, miért némutatok el? Mindenki jól emlékszik arra, Ti kezdtétek el döngetni a Rákosi önkény kapuit...

[Bp.] s.n. stencil soksz. szívpapír. 1 fol. – 29 x 21 cm. Kétoldalas.

HIM Nyt.

Cikkeiben cáfolja a vádat, hogy a felkelés során harcoló fiatalok kifosztották volna az üzleteket. Figyelmezteti a munkásságot, hogy a sztrájk ma már csak kárt okoz. A korábban felosztott ifjúsági egyesületek valóban a fiatalság érdekeit kell, hogy képviseljék, a hatalmi adminisztráció nem uralkodhat a szervezetek felett. Hiányolja a magyar írók megszólalását.

Dátatlan, évfolyam, szám és lapszámozás nélkül. Címfeje kézzel írott, grafikai betű.

1956. kat. 1991. Zrínyi K. Ø

48.

[1956. október 30. körül]

Magyar Szociáldemokrata Párt Ideiglenes Intézőbizottsága

A több mint 8 esztendeig tartó önkény beszüntette a Magyar Szociáldemokrata Párt működését... a magyar munkásosztály hivatott vezetője él és ismét törvényes keretek között működik.

Munkások, magyar dolgozók!

A Szociáldemokrata Párt a régi szeretettel köszönti régi harcosait és mindazokat, akik a ... Párt ... zászlaja alatt kívánnak dolgozni ... a független, szabad Magyarorszáért! Az Ideiglenes Intézőbizottság nevében Barátság! / Kéthly Anna, Kelemen Gyula, Kömüves József. –

Bp. Athenaeum ny. 1 fol. – 20,5 x 15 cm.

BG

A Szociáldemokrata Párt 1948 óta illegálitásban dolgozott, most csatlakozási felhívást intéz nem csak a régi tagokhoz, hanem a demokráciát kívánó ifjúsághoz is.

További 6 pld. különféle levonat, méret. Az egyik rendkívül sáros, foltos, anyag- és szöveghiányos, de kiegészíthető.

Kéthly Anna 1956. október 31-én tette közzé hivatalos felhívását az SZDP újjáalakulásáról.

Forrás: Népszava, 1956. november 1.

49.

[1956. október 30 – november 1.]

Kisipari Szövetkezetek Országos Szövetsége, Budapest

A Kisipari Szövetkezetek Országos Szövetsége /OKISZ/ Forradalmi Intézőbizottságának közleménye:

A Forradalmi Intézőbizottság javaslatára a Magyar Nemzeti Bank az esedékes, valamint a kiesett időre járó munkadíjat és munkabéreket a kisipari szövetkezetek egyszerűsített számlájáról kifizeti. Ha az egyszerűsített számlán erre fedezet nincs, a szövetkezet részére hitelt folyósít. A hitelért a Hosszúlejáratú Kölcsönalapot kezességét vállalt.

A Forradalmi Intézőbizottság 3 millió forintos segélyalapot létesített a károsult szövetkezeti tagok és szövetkezetek megsegítésére. / Forradalmi Intézőbizottság. –

[Bp.] s.n. stencil soksz. szívópapír. 1 fol. – 15 x 21 cm, har.

HIM Nyt.

Teljes szöveg.

1956. kat. 1991. Zrínyi K. Ø

50.

1956. október 31.

Nyugdíjintézet, Budapest

A Nyugdíjintézet Ideiglenes Forradalmi Bizottságának közleménye a nyugdíjasokhoz.

1.) A Nyugdíjintézet minden nyugdíjas novemberi ellátását továbbította ...

2.) A Forradalmi Bizottság bízva Független Magyar Kormányunk utólagos engedélyében, elhatározta, hogy a ... megvont nyugdíjak folyósítását ... azonnal elkezdi ... /Az Intézet dolgozói nevében: AZ IDEIGLENES FORRADALMI BIZOTTSÁG. –

Bp. s.n. szívópapír, stencil soksz. 1 fol. – 29,5 x 21 cm.

BG

A Posta Leszámítoló Hivatala nem továbbította a novemberi nyugellátásokat, felszólítják ennek haladéktalan elintézésére. Bár a Pénzügyminisztériummal nem tud kapcsolatba lépni a Nyugdíjintézet, elhatározták, hogy törvénytelen rendelkezések nyomán megvont régi nyugdíjakat is kifizetik. Saját jogú nyugdíjasoknak 400 forint, özvegyeknek 200 forint előleget küldenek ki.

51.

1956. október 31.

Pécsvidéki Bányász Szövetség, Pécs

Magyarok, Polgárok, Budapest lakói!

Dunántúl népe veletek van! ...

A pécsi bányászok FGYVERESEN készen állnak mellettetek!

Pécs, 1956. október 31. / PÉCSVIDÉKI BÁNYÁSZ SZÖVETSÉG. –

[Pécs] s.n. nyomdai soksz. – 10,5 x 14,5 cm.

BG

Zöld színű rotációs papír.

Teljes szöveg: HK 1996/3. 1/45. sz. alatt.

52.

1956. október 31.

Zrínyi Miklós Katonai Akadémia Forradalmi Katonai Tanács, Budapest

Igazolvány.

Igazoljuk, hogy ... rendf ... bajtárs a Zrínyi Akadémia személyi állományába tartozik ... Az igazolvány tulajdonosa fegyverviselésre és igazoltatásra jogosult. Érvényes a visszavonásig. Budapest, 1956. október ... n. / Zrínyi Miklós Katonai Akadémia Forradalmi Katonai Tanácsa. –

Bp. s.n. szívópapír, stencil soksz. 1 fol. – har. 10,5 x 14 cm.

BG

H. J. százados nevére kiállított, 371. sorszámú, aláírt, lepecsételt igazolvány, a dátum napja kézzel kitöltött. A lap bal felső sarkától átlósan jobbra piros-fehér-zöld csík húzódik.

53.

[1956. október 31. után]

Független Kisgazdapárt

FIATALOK!

A Független Kisgazdapárt Ifjúsági Szervezet 1956 november hó 3 án délután két órakor (Mártírok útja 48) **NAGGYŰLÉST** tart.

Szabad vita alapján akarjuk kialakítani a magyar ifjúság programját.

Jöjjetek! – Mindenkit szeretettel várunk!

[Bp] s.n. 1 fol. – 10,5 x 14,5 cm. –

HIM Nyt.

Teljes szöveg.

Datálatlan. A Független Kisgazdapárt 1956. október 31-én alakult újjá.

Rózsaszínű cellkartonra nyomtatott példány.

1956. kat. 1991. Zrínyi K. Ø

54.

1956. november 1.

Forradalmi Középiszkolás Diákszövetség, Budapest

Középiszkolások! Diáktársaink.

Hazánk sorsdöntő óráiban titeket is harcba hívunk dicsőséges forradalmunk védelmére. Minden középiskolában és kollégiumban haladéktalanul alakítsátok meg a Forradalmi Középiszkolás Diákbizottságot és lépjetez érintkezésbe a Forradalmi Középiszkolás Diákszövetség országos központjával (Bp. I. Szép Ilonka u. 2–4. Telefon 158–005). Budapest, 1956. november 1. / **FORRADALMI KÖZÉPISKOLÁS DIÁKSZÖVETSÉG.** –

Bp. s.n. nyomdai soksz. 1 fol. – 10,5 x 15 cm. –

HL VII. 235. VI/22. 1956.

Bal felső sarka letépve, a szöveg ép.

55.

1956. november 1.

Magyar Forradalmi Ifjúsági Párt, Budapest

HAZAFIAK!

Budapest VI. ker. Izabella u. 62-64. sz. alatt megalakult a

Magyar Forradalmi Ifjúsági Párt.

Ezt a Pártot a barikádok hősi ifjúsága hozta létre. Tömörüljön minden hazáját forrón szerető magyar sorainkba.

Budapest, 1956. november 1. / Magyar Forradalmi Ifjúsági Párt ideiglenes vezetősége. –

Bp. s.n. rotációs papír, nyomdai soksz. 1 fol. – har. 13,17,5 cm.

HL VI/160.

56.

1956. november 1.

Magyar Írók Szövetsége, Budapest

Tisztelet a forradalom halottainak!

A Magyar Írók Szövetségének nyilatkozata: (aláhúzások az eredeti szövegben)

Nemzeti forradalmunk, szabadságunk és függetlenségünk kivívásának legnagyobb erénye az erkölcsi tisztaság.

A magyar írók ... Követelik, hogy vonják felelősségre mindazokat, akik a nép ellen vétkeztek. Ugyanígy határozottsággal követelik, azt is, hogy a bűnösök a szabad magyar bíróság előtt feleljenek.

Felszólítunk mindenkit, hogy a vétkeket bántatlanul adják át a Nemzetőrség, vagy a Honvédség járőreinek. A személyi bosszú méltatlan hozzánk ...

A világ szeme rajtunk ...

Budapest, 1956. november 1. / A Magyar Írók Szövetsége. –

Bp. s.n. stencil soksz. géprólap, 1 fol. – 30 x 21 cm.

HIM Nyt

Majdnem teljes szöveg.

1956. kat. 1991. Zrínyi K. 238. o. 320. tétel nyomdai variáns.

Szövegében is eltérő, amennyiben a „Követelik” kezdetű rész 3. mondata „A nép ne az utcán ítélkezzék, hanem a tárgyalóteremben” az itt közölt példányból hiányzik. A Zrínyi-katalógusban a nyomtatott példány 4. bekezdésében „honvédség,” „nemzetőrség” kis kezdőbetűs írásmód szerepel.

57.

1956. november 1.

Magyar Honvédség Forradalmi Bizottmánya, Budapest

IGAZOLVÁNY

A Magyar Honvédség Forradalmi Bizottmánya igazolja, hogy ... rendf. ... alakulat, intézet állományába tartozik. / ... alakulat, intézet pk.a. –

Bp. s.n. cellkarton, nyomdai soksz. 1 fol. – har. 7 x 11 cm.

BG

A H. J. százados nevére kiállított, 89. sorszámú, aláírt, lepecsételt pld. Csigamotfvumos nyomtatott keretdísztítés.

58.

[1956. november 2.]

Keresztény Demokrata Néppárt, Budapest

Keresztény magyar testvérek!

Ma, amikor mélységes fájdalom tölti el szívünket, ma, amikor még ott látjuk drága magyar ifjúságunk és munkástestvéreink vérért az utca kövezetén...

Jöjjetek, alakítsuk meg újból az 1947 júniusban gyilkosok által széjjelvert, törvénytelenül felosztatott Keresztény Demokrata Néppártot!...

ÉLJEN A SZABAD ÉS FÜGGETLEN MAGYARORSZÁG! / ORSZÁGOS SZERVEZŐ BIZOTTSÁG. –

[Bp.] Athenaeum ny. 1 fol. – 21 x 14,5 cm.

HL 1956 VII/162., továbbá 1 pld. 21 x 15 cm.

BG

A röplap csatlakozásra szólít fel mindenkit, akik leszámoltak a „tizenegy éve kitenyészett nemzetgyilkosokkal,” akik harcoltak a szabad, független orszáágért.

A KDMP 1956. november 2-án alakult újjá. Forrás: Magyar Világ, november 3.

59.

1956. november 2.

Magyar Forradalmi Ifjúsági Párt, Budapest

HAZAFIAK!

Budapest, V., Izabella utca 64. sz. alatt megalakult a

MAGYAR FORRADALMI IFJÚSÁGI PÁRT

Ezt a Pártot a barikádok hős ifjúsága hozta létre. Sorainkban tömöríteni kívánunk fajra, nemre, felekezetre való tekintet nélkül minden magyart, aki magáévá teszi a forradalmi ifjúság jelszavait:

1. Hazánk teljes függetlenségét és semlegességét!
 2. Teljes politikai, sajtó- és vallásszabadságot!
 3. Az osztályharc megszűnését!
 4. Népünk életszínvonalának emelését!
 5. A forradalom vívmányainak megőrzését!
- Előre a semleges, független, demokratikus Magyarországgért!

Budapest, 1956. november 2. / Magyar Forradalmi Ifjúsági Párt ideiglenes vezetősége.

Bp. s.n. nyomdai soksz. Rotációs papír, 1 fol. – 29 x 20,5 cm.

HL 1956. VI/161.

Teljes szöveg.

A Magyar Forradalmi Ifjúsági Párt 1956. október 30-án alakult meg. Forrás: Magyar Nemzet, október 31. Az újságban névváltozat: Magyar Ifjúság Forradalmi Pártja

60.

[1956. november 4.]

Magyar Forradalmi Ifjúsági Szövetség

VESZÉLYBEN A FORRADALOM!

Csodálatos hősiességgel kivívott győzelmünket fenyegeti a zsarnokság! Újabb szovjet csapatok keletről betörték hazánkba: Kecskemét repülőtere orosz kézen ...

Mindenki egy emberként tiltakozzon az agresszió ellen ...

Nemzeti Bizottmányok! Forradalmi Tanácsok! Rajtatok az ország szeme.

Felhívjuk a Magyar Forradalmi Katonai Bizottmányt, hogy a keleten tartózkodó magyar haderőket vonja össze a főváros védelmére! Nem tűrjük, hogy ismét leigázzák az országot.

A forradalom teljes győzelme mindnyájunk érdeke. / Magyar Forradalmi Ifjúsági Szövetség. –

S.I. s.n. hengerelt végtelenített papírra stencilezett. 1 fol. – 33 x 22 cm.

HIM Nyt.

Majdnem teljes szöveg.

1956. kat. 1991. Zrínyi K. Ø

61.

[1956. november 4. után]

MIÉRT?

Miért nem beszél az áruló Kádár a követelésünkről: Szabad választásokról, fiataljaink deportálásáról, hogy nem egy pár „demagóg” sztrájkol, hanem az orszáág? ...

Sztrájk! – Sztrájk! – Sztrájk!

S.l. s.n. indigós gépelés, másolati papír. – 31 x 21 cm. Szöveg har. 10 x 18 cm.

HL 1956. VI/122

Mindenki a szovjet csapatok távozását kívánja, erről nem beszél a rádió, amint arról sem, hogy újra tevékenykedik az ÁVÓ.

62.

[1956. november 4. után]

MUNKÁS TESTVÉREK!

Ne hagyjátok magatokat a rádióval megtéveszteni, félrevezetni. Egyetlen fegyver van a kezünkben a SZTRÁJK. Ha a munkát felvesszük, elvesztettük ... szabadságunkat ...

Állítsák vissza Nagy Imre kormányát, amely a nép bizalmát élvezi ...

Mi nem akarunk nagytökéket, de nem akarjuk azt sem, hogy újból az orosz szipolyozzon bennünket ...

Sztrájk! Sztrájk! Sztrájk!

S.l. s.n. fekete indigós, másolati papír. – 30 x 21 cm.

HL 1956. VI/112.

Lényegét tekintve teljes szöveg.

63.

[1956. november 5.]

Glauber István Egyetemi Zászlóalj (Budapest)

MAGYAROK!

Hőseink vérükkel pecsételték meg a szabadsághoz való jogunkat. Méltók akarunk maradni a .-as hősök emlékéhez. Ismét harcol a magyar! Szólaljon meg minden magyar lelkiismerete!

Támogassátok hőseinket, a nemzeti létünkért és a magyar szabadságért küzdenek!

SEGÍTSETEK! SEGÍTSETEK! A XIV. kerületi hősök nevéber a / Glauber István Egyetemi Zászlóalj]. –

[Bp.] s.n. kalapcsomagoló, gépirásos másolat. 1 fol. – 29,5 x 21 cm.

HL 1956. VI/45.

Teljes szöveg.

A HK 2000/4. II/65. sz. tétel szövegváltozata.

64.

1956. november 5.

GREBENNIK, [Konstantin]

A budapesti szovjet csapatok katonai parancsnokának 1. számú parancsa.

1956. november hó 5. Budapest.

A szovjet csapatok hozzáfogtak szövetségi kötelezettségeik megvalósításához, hogy testvéri segítséget nyújtsanak ...

1) Az összes fegyverrel rendelkező személyek azonnal adják le fegyvereiket a szovjet csapatoknak

2) 1956. november 7-től este 18 h-tól reggel 8 h-ig kimenési tilalmat rendelék el ...

3) Az összes élelmiszerüzletek kötelesek naponta nyitvatartani ... / A Szovjet Hadsereg budapesti egységeinek parancsnoka GREBENNIK vezérőrnagy. –

[Bp.?] s.n. [szovjet tábori ny.?] durva rotációs papír, 1 fol. – 23,5 x 16 cm.

BG

Aki nem adja le fegyverét, azt a hadiállapot törvényei szerint büntetik, aki a „kimenési” tilalmat megszegi, azt a hadiállapot törvényei szerint büntetik. Ha a szovjet járőröket valamilyen támadás éri, felosztás nélkül tüzelnek. Az utcán közlekedők a szovjet katonai őrzőparancsnokának feltétlenül engedelmességre kötelesek. A szovjet csapatok a rendrakás érdekében jöttek. A lakosság ehhez adjon meg minden segítséget.

A példány gyűrött, sáros, anyagihiányos. Szöveg ép.

Grebennik két 1. számú parancsot adott ki, a másik 1. számú parancs november 6-án kelt, magyar- orosz nyelvű. Közölve: HK 2000/1. II/71. sz.

1991. kat. Zrínyi K. nyomdai variáns 281. o. 375. tétel.

65.

1956. november 6.

[GREBENNIK] GREBENNYIK, K[onstantin]

A budapesti szovjet katonai egységek városparancsnokának 1. sz. Parancsa

Budapest, 1956. november 6.

A szovjet csapatok a magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány kérésére ideiglenesen bevonultak Budapestre ... megparancsolom:

1. Azok a személyek, akiknél fegyver van haladéktalanul, de legkésőbb f. évi november 9-én 17 óráig szolgáltassák be a szovjet katonai alakulatoknak ...

2-4. [pont]

Felhívom Budapest összes dolgozóját, hogy segítsék a helyi közigazgatási szerveket és a szovjet csapatokat ... / A budapesti szovjet katonai egységek városparancsnoka Grebennik K. gárda-vezérőrnagy. -

[Bp.?] [szovjet tábori ny?] 1 fol. - 21,5 x 15 cm.

BG

Kijárási tilalom elrendelése, járőrözés bejelentése, utasítás munka felvételére, a közigazgatás helyreállítására.

Grebennik november 5-én is kiadott 1. számú parancsot, ez lényegét tekintve ugyanaz. Papírja, méretezése, betűtípusa hasonló.

Hat, különféle papírra - rotációs, másoló, enyvezett, kalapcsomagoló - nyomott, méretben néhány miliméterrel különböző pld.

Magyar- orosz nyelvű variáns: HK 2001/1. II/71. sz.

66.

[1956. november 6. után]

B[udapest] népei

KIK AZ OROSZOK A MAGYAR NÉPNEK?

AZ AVO ROMHALMAZZÁ VÁLTOZTATTA HAZÁNkat ...

AZ AVO MÁS ÖLTÖZETTEL VÉGZI GYILKOS MUNKÁLYÁT [sic!] (EZ KÁDÁR MUNKÁJA)

KI AZ OROSSZAL ... most további sztrájk

S.l. s.n. szívpapír, stencil soksz. 1 fol - har. 14 x 21 cm.

HL 1956 VI/126.

A rörlap leírja még, hogy az 1944-ben elhurcolt férfiak még mindig Oroszországban vannak, hozzájuk az AVO segítségével most újabb 1400 foglyot vittek el. Ez a szovjet csapatok „ajándéka”. (Utalás a szovjet csapatok rörlapjára, amely szerint sok tonna élelmiszert ajándékoztak a magyar népnek. V. ö. HK 2000/1. II/59. sz.)

A gépirásos, stencilezett röplap megszólítása, valamint a „most további sztrájk” felhívás gumi gyermeknyomda betűivel készült.

67.

[1956. november 7. körül]

[GREBENNIK] GREBENNYIK, K[onstantin]

BUDAPEST LAKOSSÁGA!

Az ellenforradalmi felkelők fő ellenállási gócait levertük. A fasiszta bandák maradványai a város nyugodt kerületei felé szivárognak ...

Minél tevékenyebben vesz részt Budapest lakossága a rend helyreállításában, annál gyorsabban tér vissza a város nyugodt, békés élete. / A budapesti szovjet katonai egységek városparancsnoka Grebennyik K. gárdavezérőrnagy. –

[Bp.] s.n. szívpapír, gépirás, eredeti pld. 1 fol. – 30 x 21,5 cm.

BG

A bujkáló banditák arra kényszerítik a szovjet alakulatokat, hogy békés járőkelőkre tüzeljenek. Saját és ő érdekükben bírják rá őket a fegyverletételre.

A gyűjteményben még három, a fentivel szövegében teljesen megegyező nyomdai pld. A fejléc kövérrel szedett.

[Bp?] [szovjet tábori?] nyomdai soksz. nyomópapír, 1 fol. – 20,5 x 15 cm, 21,5 x 15,5 cm, illetve 21 x 15 cm.

Nyomdai, illetve stencilezett, részben variáns példányai: HK 2000/1. II/78. sz.

68.

[1956. november 8.]

Forradalmi Ifjúság [Budapest]

EGYEDÜL VAGYUNK

küzdelmünkben. Ugyanolyan figura vagyunk a nagyhatalmak sakkjátszejében mint Egyiptom vagy Izrael. Ha a rádió hullámhosszain pásztázol, minden nyelven hallhatod a magyar nevet. Szavakban nincs hiány nemzeti felkelésünk segítségéről!...

Magyar fiatal gondolkozz, amíg van rá idő! / Forradalmi Ifjúság. –

[Bp.] s.n. másolópapír, fekete indigó, másolati pld, 1 fol. – 29,5 x 20,5 cm.

HL 1956. VI/46.

Az ENSZ szervezeteiben csak beszélnek a magyar forradalom támogatásáról, de a határozatok az Egyesült Államok akaratának megfelelően semmitmondóak, valódi segítség nem érkezik.

A másolás miatt(?) rontott(?) szöveg: az utolsó mondata az Egyesült Államokat sóhivatalként jellemzi. V. ö. a következő, 69. sorszámú leírással: az ENSZ.... szemünk láttára alakul át az Egyesült Nemzetek Szervezetéből az Egyesült Nemzetek Sóhivatalává.

Feltehetően a Péterfy Sándor utcai kórház alagsorában készült röplapok közé tartozik. L. Eörsi 68. o., továbbá a 93. sz. leírást, november 24.

Az itt közölt röplap aláírás nélküli, hosszabb változatát a következő, 69. sz. leírás mutatja be.

69.

[1956. november 8.]

[Forradalmi Ifjúság, Budapest]

EGYEDÜL VAGYUNK

Küzdelmünkben Ugyanolyan figura vagyunka nagyhatalmak sakktábláján, mint Egyiptom, vagy Izrael ... De az ENSZ-ben elhangzó szenvedélyes gyújtó beszédek tettek nem követték. Az ENSZ függetlenségünk, békénk védelméről hozott semmitmondó határozataival szemünk láttára alakul ált az Egyesült Nemzetek Szervezetéből az Egyesült Nemzetek Söhivatalává.

Harcra, fegyveres ellenállásra tüzelt, buzdított a nyugati, a szabad világ minden hivatalos és nem hivatalos rádiója ...

Most ugyanazok a rádiók a fegyveres harc mindenki számára nyilvánvaló értelmetlensége látán – további végnélküli sztrájkra, munka megtagadására biztatnak bennünket...

És itt állunk mi egyedül /ablaküveggel és tejpörrel/ szavakban egekig magasztalt, de a romok porába taszított, becsapott magyarok.

[Bp.] s.n. vékony csomagolópapír, stencil soksz. 1 fol. – 22 x 20,5 cm.

BG

A röplap hátoldalán tintaceruzával 956.XI.8.

Az előző, 68. sorszám alatt leírt röplap hosszabb változata. A papírlap alja letépett, elképzelhető, hogy eredetileg itt is szerepelt a „Magyar fiatal, gondolkozz, amíg van rá idő” utolsó mondatként. A rövid változatban a „szemünk láttára alakul át ... az Egyesült Államok söhivatalává” kitétel szerepel az „Egyesült Nemzetek Söhivatalává” helyett. Keletkezésének körülményeiről l. Eörsi 68. o., illetve a november 24-i, 93. sorszámú leírást.

70.

[1956. november 10.]

Munkások, értelmiségiek, fiatalok, katonák és tisztek!

Budapest dolgozói!

Népünk nemzeti, demokratikus mozgalma a szocialista demokrácia kifejlesztéséért, a Rákosi-klikk bűnös politikájának súlyos következményei ellen indult ...

A jogos követelésekrét indult mozgalom hullámain felszínre tört az ellenforradalom ...

Magyar hazafiak! Népünk sorsáért aggódó munkások, értelmiségiek! ...

Segítsétek a magyar karhatalmat és a szovjet katonákat a demokratikus rend, a béke, a szocialista építőmunka feltételeit segítenek megteremteni!

[Bp.] Athenaeum ny. 2 p. = 1 fol. – 20,5 x 15 cm.

BG

A Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a szovjet alakulatok segítségével felveszi a harcot a reakció népellenes, gyűlölt erői ellen, akik fegyveres harcot provokáltak. A baráti Szovjetunió katonái a rend, a béke, az alkotó munka feltételeit segítenek megteremteni.

A röplap hátoldalán lila tintaceruzás dátum: 1956. nov. 10.

71.

1956. november 10.

VIII. ker[ületi] Nemzeti Bizottság, Budapest

VIII. KERÜLET LAKÓI!

A kerületi Orosz Katoni Parancsnoksággal történt megbeszélés alapján az alábbiak legsürgősebb végrehajtására szólítjuk fel kerületünk lakóit:

1. A házfelügyelők azonnal szedjék össze a házban található fegyvereket és löszereket és azt 24 órán belül jelentsék a kerületi Rendőrkapitányságon (Víg u. 36.).

2–10. [pont]

11. Az önbíráskodás minden módja tilos és az elkövetők ellen a legszigorúbban járunk el. Budapest, 1956. november 10. / VIII. KER. NEMZETI BIZOTTSÁG. VIII. KER. TANÁCS VB ELNÖKE

Bp. Athenaeum ny. 1 fol. – 21 x 14,5 cm.

BG

Szabad utcai közlekedés reggel 7 órától este 19 óráig van, a házfelügyelők és lakók távolítsák el a fasiszta plakátokat, kezdjék el a romeltakarítást, állítsanak fel házőrséget és a kerület lakói legkésőbb 12-én, hétfőn vegyék fel a munkát. A feketézést és az árdrágítást a törvény bünteti.

72.

[1956. november 10. körül]

Egyetemisták!

Magyar Fiatalok!

Az elmúlt napokban bebizonyítottatok határtalan hazaszereteteiket.

Ne engedjétek, hogy a haza és nép iránti hűségeteket fasiszta, horthysta tiszték, csendőrök, rémhíreket terjesztő tőkések és földbirtokosok ellenforradalmi célokra használják fel ...

Támogassuk a Rákosi börtönéből kiszabadult Kádár Jánosnak, a munkásosztály régi, kipróbált harcosának kormányát ...

A Haza jövője követeli ezt most tőletek! / EGYETEMI IFJAK. –

[Bp.] [Athenaeum ny?] rotációs papr, nyomdai soksz. 1 fol. – 21,5 x 15,5 cm.

BG

A röplap arra kéri az ifjúságot, hogy válassza el a tiszta búzát az ocsától, s ne a gyilkos és fosztogató ellenforradalmi banditákat támogassa, mert az ellenforradalom sötét erői vérfürdőbe hajszolják a magyar ifjúságot.

73.

[1956. november 10. körül]

Magyar Fiatal

FORRADALMI IFJÚSÁG LAPJA

Nem tűrjük:

Nem tűrjük, hogy amiért életünket áldoztuk, vérünket ontottuk: szabadságunk szent ügyét beszennyezzék! ...

De ugyanúgy ügyünk árulóí azok is, akik

a hazafias követelések ürügyén nyomorba, koldusbotra akarják juttatni a hazát ...

MAGYARORSZÁG NEM VOLT, HANEM LESZ!

Hátoldalon:

A SZIVÜK SZAKAD MEG ... a messzi Münchenben Szabad Európáéknak, ha hazánk tragédiájára gondolnak ... de kevésnek találják a pesti romokat, izgatva meg akarják akadályozni, hogy rövidüljenek a sorok élelmiszerüzleteink előtt ...

A MAGYAR NÉP SORSÁT EZENTÚL SEM IDEGENBŐL JÖTT, SEM IDEGENBE MENT PARANCSOLÓKRA NEM BÍZZUK!!

Az elmúlt véres hetek alatt megszámlálhatatlan röplap, felhívás, „program” és „követelés” jelent meg... / Forradalmi Ifjúság. –

S.l. s.n. szívópapír, stelcil soksz. 1 fol. 2 p. – 29,5 x 21 cm.

HL 1956. VI/42.

Az újságlap első oldalán két hasáb felel egymással: a bal a forradalom vívmányainak védelmében emel szót, azok megvalósítására a „Kádár-kormány programjában ígéretet is tett.” A jobb hasáb azok ellen szól, akik a fasiszmust, a terrort, a Szovjetunió helyett a nyugattól való függőséget akarják. A lap

hátoldalán a Szabad Európa ellen ír, valamint felhívást tesz közzé annak érdekében, hogy takarítsa el a lakosság a törmeléket és szemetet, mert betegséget terjeszt.

Kétoldalas, vékony szívpapírra nyomott, fakult szöveg.

74.

1956. november 10. körül]

Forradalmi Tanács Ifjúsága [Budapest]

MAGYAR TESTVÉREINK!!!

Az elmúlt napokban megtanultuk, hogy milyen fegyverrel kell a dolgozó nép ügyét megvédeni. Ez a fegyver a **S Z T R Á J K.**

1.) Mind addig ne vegyük fel a munkát, amíg egyetlen szovjet katona tartózkodik Magyarországon.

2.) Követeljük a Kádár kormány azonnali lemondását.

3-7.) [pont]

POLGÁRTÁRSÁK! Aki magyarnak érzi magát, nem hagyja cserben a dolgozó ügyéért harcoló magyar ifjúságot!!! / **FORRADALMI TANÁCS IFJÚSÁGA.** –

S.l. s.n. géprásos, fekete indigós, másolati pld. 1 fol. –

1. pld. har. 14,5 x 21 cm.

2. pld. 15 x 21 cm.

HL 1956. VI/43.

Lényegét tekintve teljes szöveg.

Szövegvariánsok, illetve nyelvtani különbségek.

1. pld. 3. pont: Szüntessék be a Magyarországról ki hurcolást a Szovjetunióba.

4. pont: Nagy Imre és teljes kormányának visszaállítását.

6.pont: Engedjék be Magyarországra az E N SZ megfigyelőket.

7. pont: Ne lopják el a Magyarországra küldendő segélyeket, melyeket a békés országok dolgozói ingyen adtak a magyar népnek.

2. pld. 3. pont: Szüntessék be a magyar fiatalok kihurcolását a Szovjetunióba!

4. pont: Nagy Imre és kormányának teljes visszaállítását.

6. pont: Engedjék be Magyarországra az ENSZ megfigyelőit.

7.pont: Ne lopják el a Magyarországra küldött külföldi segélyeket, melyet a külföld a sokat szenvedett magyar nép megsegítésére küldött.

75.

1956. november 10–15.]

Forradalmi rádióműsor.

6.00 Zenés ébresztő. „Fel, fel vitézek a csatára!”

6.10 Futás: bőrrönddel a pincébe.

Reggeli torna: sorbanállni, helybentopgni, egy-kettő ...

22.00 Rém- és álhírek ...

24.00 Műsorzárás, utána a Központi Munástanács tagjainak békés összefogódása.

[Bp] stencil soksz. szívpapír, 2 fol – 29 x 21 cm.

Magántulajdon.

A rádió napi programjához, a műsorszerkezethez igazodó pamflet, amelyben az időjárás-jelentés szerint „borulátás várható, a levegő forró és bűdös, a Parlament felől ködösítés várható,” továbbá a Szív küldi műsora aktualizált nótavariációkkal: „az ENSZ küldi a magyar népnek: Nem tudok én neked

csak virágot adni,” „Kéthly Anna küldi a magyar kormánynak: Kis Kádárom, remélem, megbocsátja, hogy búcsú nélkül hagytam el magát.”

Fénymásolt példány HIM Nyt.

76.

1956. november 11.

Munkások, értelmiségiek, Magyarország dolgozó népe!

SZTRÁJK!

Követeléseink nem teljesültek! A nemzetgyilkos Kádár-klikk nem is teljesítheti a mi követeléseinket!

Általános sztrájk mindaddig, amíg a Kádár-klikk kormánynak nevezi magát és sztrájk mindaddig, amíg a nemzet törvényes kormánya, a Nagy Imre-kormány az ország élén nem áll! ...

SZTRÁJKOT A FÜGGETLENSÉGÉRT! A DEMOKRÁCIÁÉRT! A SEMLEGESSÉGÉRT! ... Bp. 1956. nov. 11. / Forradalmi Ifjúság. –

Bp. s.n. géprás, másolati papír, fekete indigós soksz. 1 fol. – 29,5 x 21 cm.

HL 1956. VI/36.

Lényegét tekintve teljes szöveg.

Az ív jobb felső sarkában ugyanazon géppel írva: Másolat.

77.

[1956. november 12. körül]

Fővárosi Tanács, Budapest

L. a 79. sz.alatt: Magyar Szocialista Munkáspárt, Budapest – Fővárosi Tanács, Budapest

78.

[1956. november 12. körül]

Magyar Szocialista Munkáspárt

Munkások! Elvtársak!

Miért nincs még mindig rend, béke, teremtő munka?

Mert a jogos követelések zászlaja mögött előnyomakodott az ellenforradalom...

Munkások, elvtársak! ...

Küzdjétek a fegyveres banditák, a fosztogatók ellen. Támogassátok a Forradalmi Munkás-Paraszt Kormányt – a Ti kormányotokat nemzetmentő, szocializmust építő munkájában!

„Ide aki traktort gyártott,

Ide aki földet szántott,

Segítsetek proletárok!” (József Attila) / Magyar Szocialista Munkáspárt. –

[Bp.] Athenaeum ny. rotációs papír, nyomdai soksz. 1 fol. – 20,5 x 14,5 cm.

BG

Vissszatérnek a tőkések, bankárok, elvesznek földet, gyárat. Fellobbant a fehérterror, a reakció erői beférkőztek a munkástanácsokba, a gyárak nagyjövőjű munkásszervezeteibe és a nemzeti tanácsokba. Védjék meg a munkások tulajdonukat, kezdjék meg a munkát.

A VIII. kerület 71. sz. alatt közölt röplapja november 12-ére, hétfőre kéri a munka megkezdését.

Felhívás

a lakóbizottságokhoz és házfelügyelőkhöz!

Hetek óta folyik hazánk gyönyörű fővárosában a pusztító harc. A Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a békés demokratikus építés kormánya, programja a dolgozók követelésein alapuló program. A fegyveres ellenállás ma rombolás és pusztítás.

A Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány tudja, hogy milyen súlyos volt a lakóhelyzet eddig is fővárosunkban. Ne engedjétek, hogy felelőtlen fegyveres ellenállók, orvlövészek, ellenforradalmárok fészkeljék be magukat házaikba és ezzel veszélyeztessék békés polgárok életét, lakásaikat épségét. Nem engedjük, hogy családok ezrei lakás nélkül nézzenek a fagyos tél elé. Mi nem rombolni, hanem építeni akarunk!

Szervezzétek meg a lakóházak védelmét.

Győzzétek meg az ellenállókat, hogy a fegyveres harc hiábavaló vérontás és rombolás ezért fegyék le a fegyvert.

Gyűjtsétek össze az eldobált fegyvereket

és erről értesítsétek a szovjet és magyar hatóságokat.

Jelentsétek a szovjet és magyar hatóságoknak a fegyveres garázdálkodók csoportosulásait és fegyverraktárakat.

Előzzétek meg a pusztító járványokat,

figyeljétek a házak tisztaságára. Üntetvekenyen segítkeztek lakótársaitoknak a károk helyreállításában. Ezt kéri tőletek az

MSzMP Budapesti Ideiglenes Bizottsága
A Fővárosi Tanács

Athenaeum nyomda

79.

[1956. november 12. körül]

M[agyar] Sz[ocialista] M[unkás] P[árt] Budapest – Fővárosi Tanács, Budapest

Felhívás

a lakóbizottságokhoz és házfelügyelőkhöz!

Hetek óta folyik hazánk gyönyörű fővárosában a pusztító harc. A Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a békés demokratikus építés kormánya ...

Szervezzétek meg a lakóházak védelmét ...

Gyűjtsétek össze az eldobált fegyvereket,

és erről értesítsétek a szovjet és magyar hatóságokat.

Előzzétek meg a pusztító járványokat ... Ezt kéri tőletek / az MSzMP Budapesti Ideiglenes Bizottsága – a Fővárosi Tanács. –

[Bp.] Athenaeum ny. újságpapír, nyomdai soksz. 1 fol. – har. 14 x 20,5 cm.

BG

A lakóházakba ne engedjék be a fegyveres ellenforradalmárokat, győzzék meg őket, hogy a fegyveres harc reménytelen.

80.

1956. november 13.

A magyar értelmiség az ország népéhez.

A magyar nép az elmúlt hetekben bennünket is magával ragadó szenvedéllyel és egységesen nyilvánította ki akaratát ... A nemzeti szabadságharc vívmányai alapján tehát a magyarság életének jövőndő képét a következő főbb pontokban jelöljük meg:

1.) Magyarország minden idegen hatalomtól független, semleges ország legyen. Ennek feltétele: a szovjet csapatok hagyják el az országot ...

6.) Rendkívüli helyzetünkben különös hangsúllyal kívánjuk felemelni szavunkat minden egyéni vagy hatósági terror, vagy önkény, a mult diktatórikus eszközeinek visszaállítása, visszacsempészése ellen ...

A magyar értelmiség minden szervezetét kérjük, hogy csatlakozzanak felhívásunkhoz.

Magyar Írók Szövetsége, Egyetemi Forradalmi Diákbizottság
Magyar Zeneművészek Szövetsége, Értelmiségi Forradalmi Bizottság
Magyar Színművészek Szövetsége Magyar Filmművészek Szövetsége
Magyar Építőművészek Szövetsége, Magyar Rádió
Magyar Képző- és Iparművészek

Az ELTE Bölcsészkarai oktatóinak Szövetsége Forradalmi Bizottsága

[Bp.] s.n. stencil soksz, szívpapír – 29 x 21 cm. –

Magántul.

A lap aljára gépelt szöveg: Megjelent 1956. november 13-án Budapest utcáin.

Fénymásolt példány HIM Nyt.

A 6 pont a szovjet csapatok kivonása mellett az ország társadalmi és gazdasági rendszerének megreformálását, a demokratikus szocializmus, a nemzeti sajátosságok figyelembe vételét, az 1945-ös földreform érvényben tartását, az ENSZ tagsággal járó követelmények és kötelezettségek betartását, az emberi szabadságjogok teljességének elismerését követelte és felemelte szavát a hatósági terror ellen.

81.

1956. november 15.

Magyar Forradalmi Munkásság

MAGYAROK

A SZABADSÁGHARC még nem ért véget, ne álljatok meg félúton. SZTRÁJK mindaddig, míg a Szovjet csapatok vannak Magyarország területén.

KÖVETELJÜK

- 1.) A Szovjet csapatok azonnal hagyják el Magyarországot.
- 2.) Nagy Imrét a Magyar Kormány élére.
- 3.) Független semleges Magyarországot.
- 4.) A rend helyreállta után általános, titkos választásokat.

Bpest, 1956. nov. 15.-én. / Magyar Forradalmi Munkásság. –

Bp. s.n. szürke indigós gépelt másolat, másolópapír. – 30 x 20,5 cm. Szöveg har. 10 x 17 cm.

HL 1956. VI/76.

Teljes szöveg.

82.

1956. november 15.

Munkások Forradalmi Tanácsa

ÁLLAMI NYOMDA DOLGOZÓI – FIGYELEM!

Ne túsztartok meg soraitokban gyáva szovjetbarát hazaárulókat! Sztrájk töréssel a munkásegységet bontjátok meg ...

Munkások, kövessék a csepeli, újpesti stb. munkástanácsok sztrájk felhívását. Sztrájk tovább az oroszok kivonulásáig ... Budapest, 1956. nov. 15./ Munkások Forradalmi Tanácsa. –

Bp. s.n. gépirásos másolati pld. – 30 x 21 cm. szöveg har. 8 x 18 cm.

HL 1956. VI/77.

Lényegét tekintve teljes szöveg.

2 megegyező pld.

83.

1956. november 16.

[Egyetemi Forradalmi Ifjúság, Budapest]

NEM! NEM! NEM! NEM! NEM! NEM!

NEM vagyunk fasiszták!

NEM akarjuk visszaállítani a kapitalizmust! ...

NEM ismerjük el a Kádár kormányt, amely áruló módon ragadta magához a hatalmat! ...

NEM hagyjuk abba jogos és igazságos harcunkat! 1956. XI. 16. / Forradalmi Egyetemi Ifjúság. –

[Bp.] s.n. gépirás, másolati papír, fekete indigós soksz. 1 fol. – 30 x 21 cm.

HL 1956. VI/37.

Számozás nélküli 11 pont, valamennyi a NEM szóval kezdődik: az egyetemisták nem engedik az előző rendszer visszaállítását, az ÁVH újra feltámadt uralmát, nem egyeznek bele a szovjet csapatok magyarországi tartózkodásába.

Az ív jobb felső sarkában ugyanazon géppel írva: Másolat.

84.

1956. november 18.

[LAŠČENKO] LASCSENKO, ?

A budapesti szovjet katonai parancsnokság

Parancsa

Budapest, 1956. november 18.

Budapest üzemei, vállalatai és intézményei normális működésének lehetővé tétele érdekében
m e g p a r a n c s o l o m:

1. 1956. november 19-től Budapesten az utcai mozgást 6 órától 20 óráig engedélyezem.

2. Minden jármű akadály nélküli közlekedését a város területén engedélyezem, azonban 20 órától reggel 6 óráig csak külön engedéllyel. / Lascsenko altbgy. A budapesti szovjet katonai parancsnokság parancsnoka.

[Bp.] s.n. rotációs papír, nyomdai soksz. 1 fol. – 20,5 x 15 cm.

BG

A példány utcáról felszedett, sáros, kisméretű gumitalpú cipő nyomával.

85.

1956. november 18.

SZTRÁJK!!SZTRÁJK!!

Ne higgyetek Kádárék nemzetiszínűre álcázott hazugságainak! A Nagybudapesti Munkásta-
nács által előterjesztett jogos követeléseinket még nem teljesítették...

SZTRÁJKÓLJATOK a győzelemig! ... 56. nov. 18. / Élelmezési dolgozók. –

S.l. s.n. gépelt másolat, másolópapír. – 30 x 21 cm. Szöveg har. 2 pld.

1. pld. 8,5 x 21 cm.

2. pld. 7,5 x 21 cm.

HL 1956. VI/102.

Lényegét tekintve teljes szöveg. Mindkét pld. szövege azonos, a tükör más.

Enyves ragasztószalag mindkét oldalán, valamilyen felületről leszedett pld.

86.

1956. november [20-22.]

1956. november 23.-án szabad választás lesz!

Kádár János és jószágos orosz barátaink a Magyar Nép egységes követeléseire csak mellébeszéléssel, terrorral és deportálással válaszoltak ...

Ezért városban és falun ... 1956. november 23.-án 14 és 14 óra között sem gyalog, sem járművel ne közlekedjenek az utcákon, de még az üzletek előtt se ácsorogjon senki ...

TEHÁT CSAK AZ LEGYEN AZ UTCÁN, AKI KÁDÁR POLITIKÁJÁRA SZAVAZ!
ADD TOVÁBB!

S.l. s.n. 3 pld.

HL 1956. VI/118.

1. pld.: A lap alján 2 fekete-fehér, grafittal, jelvényről satírozott Kossuth-címer. Eredeti gépelt pld.
Bankposta papír – 12 x 21 cm.

2. pld.: Címerrajz nélkül, indigós másolati papír – 15 x 21,5 cm.

3. pld.: ua. 14 x 21 cm.

A röplap annak a reménységnek ad hangot, hogy, ha egy órára leáll a forgalom, a külföldi diplomaták, politikusok és az ENSZ felfigyel a magyarországi állapotokra, a szovjet katonai megszállásra. Részben szövegvariánsok, tartalmi eltérések lényegtelenek.

87.

1956. november [20-22.]

Magyar Dolgozók!

Ne higgyetek a rádióknak, Kádáréknak, illetve a hazaárulóknak ...

Holnap, f. hó 23-án délután 2 és 3 óra között senki ne menjen az utcára, néma tüntetést rendezünk ... / Magyar Hazafiak. –

S.l. s.n. gépelt, eredeti pld. – 15,5 x 10,5 cm.

HL 1956. VI/119.

A szovjet katonai megszállás elleni néma tüntetésre felhívó röplap.

Összegyűrt, ázott, felül anyaghiányos pld. A szöveg kiegészíthető.

88.

1956. november [20-22.]

SZABAD VÁLASZTÁS MAGYARORSZÁGON

NAGY NAP LESZ NOVEMBER 23-A PÉNTEK

AKI A KÁDÁR KORMÁNY MELLETT SZAVAZ?

AZ NOVEMBER 23-ÁN PÉNTEKEN D.U. 2-3 ÓRA KÖZÖTT AZ UTCÁN TARTÓZKODHAT.

AKI A KÁDÁR KORMÁNY ELLEN SZAVAZ AZ A FENTI IDŐPONTBAN NE TARTÓZKODJÉK AZ UCCÁN [sic!] ...

OLVASD, TERJESZD, ADD TOVÁBB!

S.l. s.n. indigós gépelés, kalapcsomagoló papír – har. 15 x 21 cm.

HL 1956. VI/120.

Lényegét tekintve teljes szöveg.

89.

1956. november 21.

Nagybudapesti és Vidéki Munkástanács

HATÁROZAT

A nagybudapesti és vidéki Munkás Tanács [sic!] mai ülésén az alábbi határozatot hozta:

1.) A kormány ismerje el a demokratikus alapon megválasztott Munkás Tanács létrehozását és a munkásság nevében egyedüli tárgyaló félnek ismerje el.

2-6. [pont]

7. Közös tárgyalások megindításához szükséges jó indulat bizonyítékául feltételként szabjuk:

a) A letartóztatott, fogvatartott, deportált polgári és katonai személyek azonnali szabadonbocsájtását ...

b) [pont] Budapest, 1956. november hó 21-én. / A nagybudapesti és vidéki MUNKÁS TANÁCS. –

[Ugyanezen a lapon:]

Egyetemi Forradalmi Ifjúság [Budapest]

FELHÍVÁS!

Az Egyetemi Forradalmi Ifjúság a szabadságharc kitörésének egyhónapos emlékére és tiltakozásul a Kádár-féle kormány viselkedésére 23-án délután 2 és 3 óra között néma tüntetést hirdet, az abból áll, hogy ezen időszak alatt senki az utcán ne tartózkodjon. Budapest, 1956. november hó 21 / Egyetemi Forradalmi Ifjúság. –

Bp. s.n. lila színű stencil soksz. szívópapír. – 29 x 21 cm.

HL 1956. VI/38.

Amennyiben a kormány nem válaszol, nem ismeri el a munkástanácsokat és nem tárgyal velük, továbbá nem veszi figyelembe a budapesti és vidéki munkások által egyöntetűen elfogadott november 14-i határozatokat, november 24-ig az élelmiszeripari dolgozók kivételével általános sztrájkot hirdet.

A röplap alsó része: teljes szöveg.

Lila színű stencilfestékkel készült pld. Falról leszedett, megviselt, anyagihiányos, ragasztott. A szöveg ép.

90.

1956. november 21.

Egyetemi Forradalmi Ifjúság

Az Egyetemi Forradalmi Ifjúság a szabadságharc kitörésének egyhónapos emlékére..

Teljes leírását l. a 89. sz. alatt. /A Nagybudapesti Munkástanáccsal egy lapon/

91.

[1956. november 21-22.]

Magyar Forradalmi Ifjúság

Magyar dolgozók!

1956. november 21-én Budapesten konferenciára gyűltek össze az ország valamennyi üzemben demokratikus módon titkos választással létrehozott munkástanácsok küldöttei ... a küldöttek egyrészt [sic!] elfogták. A szabadon maradt küldöttek felhívással fordulnak a magyar dolgozókhoz, hogy 48 órással sztrájkjal tiltakozzanak ... követeléseik megvalósításáért.

Melyek ezek a követelések?

1.) a szovjet csapatok kivonása az ország területéről

2.) szabadon és demokratikusan választott magyar kormány Nagy Imre vezetésével

3.) a munkástanácsok hatáskörét csorbító rendeletek azonnali visszavonása.

Természetes, hogy ez nem tetszhet Kádár-Apró-Dögeinek ...

Bábmunkástanácsokra van szüksége a bábkormánynak ...

Magyarok!

A Magyar Forradalmi Ifjúság csatlakozik a munkásküldöttek felhívásához.

Rendezzétek meg a 48 órás tiltakozó sztrájkot ... SZTRÁJKOLJATOK!!! / Magyar Forradalmi Ifjúság.

[Bp.] s.n. másolati papír, kék kézi indigós soksz. 1 fol. – 22–23 x 20,5 cm.

HL 1956. VI/39.

Lényegét tekintve teljes szöveg.

A röplap alsó széle tépett, anyagiányos, szövege ép.

92.

1956. november 23.

[Budapest] Csepeli Munkástanács

MAGYAROK!

Az orosz terror ismét újabb áldozatokat követelt. Nagy Imrét és több társát ... az orosz banditák elfogták és is,eretlen helyre hurcolták.

A sztrájkot változatlanul tovább folytatjuk... / Csepeli Munkástanács. –

S.l. s.n. gépelt másolat, kalapcsomagoló papír. – har. 8 x 18 cm.

HL 1956. VI/79.

A Kádár kormány Nagy Imre biztonságát szavatoló nyilatkozata ellenére a jugoszláv követségről november 22-én kilépő miniszterelnököt és társait azonnal elfogták. A Munkástanács követelte szabadon bocsátásukat.

93.

1956. november 24.

Fegyveres Forradalmi Ifjúság

MAGYAR POLGÁROK, KATONÁK, TISZTEK!

A forradalmi Ifjúság hozzátok üzen. Ne higgyetek a kormány hazug szólamainak.

1. Követeljük Nagy Imrét a kormány élére.

2. A szovjet csapatok kivonását Magyarország területéről.

3–9. [pont]

10. A politikai foglyok és szabadságharcosok deportálásának megszüntetését.

Olvasd el és add tovább! ... Budapest, 1956. november 24. / Fegyveres Forradalmi Ifjúság. –

Bp. s.n. másolati papír, indigós soksz. 1 fol. – papír 29,5 x 21 cm, szövegrész 15 x 21 cm.

HL 1956. VI/40.

A röplapon rendes bérezést, tisztakezü munkástanácsokat, általános és szabad választást, követelnek, továbbá az ÁVH leszerelését, az uránérc készleteinek hazai felhasználását.

1956. november 8. után a Péterfy Sándor utcai kórház alagsorában készültek – Fegyveres Forradalmi Ifjúság aláírással – röplapok Gáli József, Angyal István, Eörsi István és mások közreműködésével. Az ott rejtőzködő fiatalok vitakoztak arról, hogy fegyveres, vagy egyszerűen forradalmi ifjúság aláírással adják ki felhívásaikat. Rendelkeztek egy öreg stencilgéppel is. V. ö. 1956. november 8-i, 69. sz. leírással is. Forrás: Eörsi 68. o.

94.

1956. november 24.

M[agyar] Á[llami] V[as-,] A[cél- és] G[épgyárak] [Budapest]

A MÁVAG MUNKÁSTANÁCS ÁLTAL A NAGY BUDAPESTI MUNKÁSTANÁCSNAK
1956. XI. 27-ÉN 14. ÓRAKOR ÁTADOTT KÖVETELÉSE.

1. Nagy Imre legyen miniszterelnök.

2–8. [pont]

9. Kádár János a rádióban elhangzott november 25–26-i beszédeinek a munkásságot sértő részeit a rádióban vonja vissza.

[Bp.] s.n. gépirásos másolat, vastag bankposta papír – lapméret 30 x 22 cm, szöveg har. 15 x 21 cm.

HL 1956. VI/79.

A követelések a munkás-karhatalom megszervezésére, Maléter Pál és társai szabadon bocsátására a többpártrendszer visszaállítására, a sztrájkjog elismertetésére vonatkoznak.

95.

1956. november 27.

A NAGY-BUDAPESTI MUNKÁSTANÁCS KÖVETELÉSEI 1956. XI. 27-ÉN A KÁDÁR
KORMÁNYTÓL.

1. Románia, Jugoszlávia és a Magyar Munkástanács képviselőiből alakultbizottság vizsgálja ki Nagy Imre eltűnésének körülményeit.

2–7. [pont]

8. A szovjet csapatok 1956. dec. 1.-ig hagyják el Nagy Budapest területét. Ha ez nem történik meg, 1956. dec. 3-tól 48 órás tiltakozó sztrájk, ha ennek nincs eredménye, általános sztrájk.

S.l. s.n. indigós másolat, kalapcsomagoló papír. – har. 8 x 18 cm.

HL 1956. VI/79.

A Nagy-Budapesti Munkástanács önálló sajtót követelt, találkozási lehetőséget Nagy Imrével, karhatalmi beosztást, munkás-zászlóalj alakítását, az ÁVH túlkapásainak ügyészi kivizsgálását, a deportáltak azonnali megszüntetését.

96.

[1956. november vége – december]

Wien, Forradalmi és Demokratikus Ifjúság Szabad Földön Élő Bizottsága

TOBORZÓ

MAGYAR SZABADSÁGHARCOSOK!

MIÉRT HAGYTUK EL HAZÁNKAAT?

A kommunista rémuralom újra fokozódik ... A szovjet parancsnokság ezerszámra deportálja keletre az ellenálló ifjúságot.

Nekünk menekülnünk kellett!

A fegyvert kiütötték a kezünkben ...

Mindenkit várunk, aki a magyar forradalom tiszta eszméinek alapján áll ...

Magyar szabadságharcosok!

Mindenkit szeretettel várunk! Jöjjetek, hogy vállvetve harcolhassunk tovább hazánk szabadságáért! / Forradalmi és demokratikus ifjúság szabad földön élő bizottsága. – [Szerk. és kiad] Sozialistische Jugend Österreichs.

Wien, Druck Vorwärts. 1 fol. = 2 p. – 21 x 15 cm.

HL 1956. V/124.

A bécsben összegyűlt magyar menekült fiatalok az osztrák szocialista ifjúsági szervezet támogatásával toborozták azokat a menekült szabadságharcosokat, akikre a statárium miatt Magyarországon súlyos büntetés várhatott. Ne fogadják el azt, hogy a magyar törpe nemzet és harcoljanak tovább az írókkal és költőkkel vállalva. Nem lehet megengedni, hogy széthulljanak a forradalom erői.

Többféle betűtípussal nyomtatott kétoldalas röplap. A címfej mellett a Kossuth-címer, fölötte: 1956.

97.

1956. december 2.

Gond és hitvallás.

Magyar írók nyilatkozata.

Egy ezredév alatt sok zivatar verte nemzetünket ... Itt állunk hát a számadás és vallomás erkölcsi kényszerű alatt. Itt állunk az októberi szabadságharc véres halmán ... nemzeti függetlenség nélkül kedvezzegett a munkás és a paraszt ... Meg kell hát szereznünk éppen a szociális haladás érdekében a nemzeti függetlenséget ...

Egyedül így leszünk méltók a nagy elődökhöz ... / Magyar Írók Szövetsége. – Budapest, 1956. dec. 2.

1956. december 28-án a Magyar Írók Szövetségének közgyűlése ezt a fenti határozatot elfogadta, 350 mellette, 8 ellene és 5 tartózkodott a szavazástól. –

Bp. s.n. stencil soksz. szívópapír. – 29 x 21 cm. –

Magántul.

A nemzet függetlensége érdekében harcolók melletti hitvallás szövege a megtévedt hatalomhoz szól, idézi Petőfi szellemét, az akkori szabadságharc eltiprását, az 1945-ös földreform, a gyárak, bankok köztulajdonának fenntartását, egészséges társadalom felépítését szorgalmazza.

Valószínűleg kézírásról, sebtében gépelt példány, rendkívül hibás, több elütéssel. Rossz a festékezés és a szívópapír is.

Fénymásolt pld. HIM Nyt.

98.

1956. december 10.

Kiáltvány!

Mi Eger város dolgozó[i] ma december 10-én /1956/ tartott tüntetésünk alkalmával hitet tettünk hazánk függetlensége, a magyar forradalom ügye mellett.

A Kádár kormány politikáját hazaárulónak népellenesnek bélyegezzük.

Követeljük a kormány lemondását, és a Nagy Imre kormány megalakítását.

Szolidaritásra hívjuk fel hazánk minden városát és faluját.

Éljen a sztrájk!

Eger, s.n. bankposta papír, gépelt szöveg, első pld. 1 fol. – har. 21 x 29, 5 cm. Szöveg har. 12 x 16 cm.

HL 1956 VI/127.

Teljes szöveg.

99.

(1956. december 20.)

ACÉL Tamás (Bp. 1921. – Boston 1994)

Acél Tamás író összegyűjtött hitvallásai . –

S.l. s.n. 4 p. = 2 fol. – 21 x 15 cm.

BG

Az 1956 novemberében Angliába távozott Kossuth- és Sztálin-díjas író megnyilatkozásai 1948 júliusától 1956 decemberéig. „Eltársak, ... adjon szívünknek erőt s karunknak hatalmat az Októberi láng” (1950), „akik ma Amerika urai ... valamilyen vad gyűlölettel elvakított aljas gonosztevők” (1951), „Magyarországon terror uralom van ... nem vagyok kommunista többé. New York, 1956. december).

100.

(1958. november 4.)

Die ungarische Flüchtlingsorganisation in Deutschland, München

Haute vor zwei Jahren, am 4. November 1956, wurde der heldenmütige Freiheitskampf des ungarischen Volkes von der Roten Armee im Blut ersticht ...

Der 4. November ist nicht nur für uns, die wir heimatlos im Exil leben, sondern für die ganze ungarische Nation ein Trauertag...

Bitte nicht vergessen, weitergehen!

Vergesst Ungarn nie! / Die ungarischen Flüchtlingsorganisationen in Deutschland.

München (1958) Cimbalmos, Lensingdruck, Dortmund. 2 p. = 1 fol. – 24 x 17 cm.

HL 1956. VII/.

A nyugat-németországi magyar menekültszervezetek adták ki röplapjukat a szovjet invázió 2. évfordulóján, 1958. november 4-én a röplapot avval, hogy mindenki emlékezzék a magyar szabadságharc vérbe fojtására, arra a napra, amely nem csak a száműzetésben élők, hanem az egész magyar nemzet számára gyásznap.

Ленин: „О праве наций на самоопределение.” Соч. Том 20.

„Самоопределение наций в программе марксистов **не может** иметь, с историко-экономической точки зрения, иного значения кроме как политическое самоопределение, государственная самостоятельность, образование национального государства.”
За это боремся мы! Не спешайте!

Революционная венгерская молодежь

Ленин: A nemzetek önrendelkezési jogáról:

„A nemzetek önrendelkezése a marxisták programjában történelmi és gazdasági szempontból **nem jelenthet** egyebet, mint politikai önrendelkezést, állami önállóságot, nemzeti állam alakítását!”

Ezért harcolunk! Ne lójtek!

A forradalmi magyar ifjúság